

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Siqaretin
bahalasaçağı
gözlənilir**

yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 sentyabr 2017-ci il Cümə № 222 (6836) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**DTX-nin iki uğurlu əməliyyatı - qarşısı
alınan terror, "Molotov kokteyli"...**

Deputat: "Həmin şəxslər daha çox insani məhv etmək planı hazırlayıblar"

yazısı səh.3-də

**Dindarların əleyhinə olduğu
"Matilda" filmi Bakıda-bilet tapılmır**

yazısı səh.5-də

**Kecmiş prezidentlərin və ailə
üzlərinə ayrılan pul artırılır**

yazısı səh.3-də

**Bəzi partiyaların
qeydiyyatı ləğv oluna bilər**

yazısı səh.4-də

**Avropa İttifaqından separatçı
bölgələrdəki QHT-lərə dəstək**

yazısı səh.9-də

**YAP prezidentliyə namizədinin adını
seçkiyə 4 ay qalmış açıqlayacaq**

yazısı səh.4-də

**İYİ Partiyanın simvolları:
Vatikan, yoxsa Oğuzlar?**

yazısı səh.9-də

**Pul əvəzində iqtidardan
islahat tələbi**

yazısı səh.10-də

**Bərzaninin müstəqillik
arzusu gözündə qaldı**

yazısı səh.12-də

**Novruz Məmmədov "Euronews"
kanalını ittiham etdi**

yazısı səh.12-də

**"Nəqliyyatda qocalara yer
verməyin"-ingilis alimin
məsləhətinə reaksiyalar**

yazısı səh.14-də

Azərbaycan və Türkiyənin silahlanması yeni mərhələyə keçir

BAKI "İSGƏNDƏR"Ə ALTERNATİV SİSTEMLƏRİN İSTEHSALINI QURACAQ - İLGİNC GÖZLƏNTİ

İki qardaş ölkə yerli hərbi və müdafiə sənayesini daha da gücləndirmək xətti götürüb; **ekspert:** "Azərbaycan artıq "Polonez" və zenit tipli raket sistemlərinin istehsalına başlaya bilər..."

yazısı səh.11-də

Ziya Məmmədov Strasburqun əlinə "kozır" verib

Rəsmi Bakının AŞ PA ilə münasibətlərinin kəskinləşdiyi bir vaxtda Azərbaycanın adının yenidən korrupsiya qalmağında hallandırılması sabiq nazirə və onun müavinə baha başa gələ bilər **yazısı səh.7-də**

Əli Ağami

**Qatardan qaçan
məbuslardan
biri tutuldu**

yazısı səh.5-də

Əjdər Tağızadə:

**"Şah Abbasın
tövləsində cəza
çəkmişəm"**

yazısı səh.6-də

**AŞ Azərbaycana
xəbərdarlıq
yolladı -İlqar
Məmmədov üçün
son bir ay...**

yazısı səh.7-də

Prezident "Azərsu"ya 15 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev istehlakçıların suölçən cihazlarla təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncamda deyilir ki, əhali qrupu istehlakçıların suölçən cihazlarla təmin edilməsi üçün "Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Prezidentinin 2016-cı il 27 dekabr tarixli 1180 nömrəli fərmanının 1.14.3.3.9-cu yarımbəndində nəzərdə tutulmuş vəsaitdən "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə 15 milyon manat ayrılısın.

Maliyyə Nazirliyinə bu sərəncamda nəzərdə tutulan məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək, Nazirlər Kabinetinə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Azərbaycan və Almaniya Müdafiə nazirlikləri arasında danışıqlar

Oktyabrın 26-da "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi və Almaniya Federativ Respublikası Federal Müdafiə Nazirliyi arasında 2017-ci il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq Proqramı"na uyğun olaraq Bakı şəhərində hər iki ölkənin müdafiə nazirlikləri arasında danışıqlar keçirilib.

MN-dən APA-ya verilən məlumata görə, görüşdə ölkələr arasında hərbi sahədə əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti, inkişaf perspektivləri, hərbi təlim və təhsil üzrə əməkdaşlıq fəaliyyətləri müzakirə olunub, eləcə də regional təhlükəsizlik məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Rusiya XİN Azərbaycan və Ermənistanı çağırış edib

"Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Cenevrə görüşündə danışıqlar prosesini intensivləşdirmək üçün tədbirlər görmək və təmas xətti boyunca gərginliyi azaltmaq üçün əlavə addımlar atmağa dair razılaşmasını alqışlayırıq".

APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumata görə, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova keçirdiyi brifinqdə bildirib.

O qeyd edib ki, Rusiya ATƏT-in Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində səylərini dəstəkləyir: "Hazırda həmsədrlər Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının görüşü üzərində işləyir. Təəssüflər olsun ki, münaqişə zonasında vəziyyət müəkkəb olaraq qalır. Bakı və İrəvanı razılaşdırılmamış məsələlərin düynününün açılmasına konstruktiv yanaşmağa çağırırıq".

Nazərbayev Bakı-Tiflis-Qarsın açılışı üçün Azərbaycana gəlir

Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazərbayev Azərbaycana gələcək. APA-nın xəbərinə görə, bunu Qazaxıstanın Azərbaycandakı səfiri Beybit İsabəyev deyib. B. İsabəyev bildirib ki, səfər oktyabrın 30-na planlaşdırılır: "Qazaxıstan lideri Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tontənəli açılış mərasimində iştirak edəcək".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

"Prezidentdən əfv diləyirəm"

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə "Rabitə işi" üzrə təqsirləndirilən şəxslərin apelyasiya şikayəti əsasında məhkəmə iclası davam etdirilib.

APA-nın verdiyi məlumata görə, hakim Qədim Babayevin sədrlik etdiyi iclasda Vidadi Zeynalov çıxış edib. V. Zeynalov bildirib ki, özünü yalnız dövlət başçısının qarşısında günahkar bilir və ondan əfv diləyir: "Alnı açıq, üzü ağam. Cəzam varsa, qanuni cəza təyin edin. Kimlərinse tapşırığını icra etməyin. Hökmü oxusanız istintaqdakıların önlərinə rəhmət oxuyarsınız. Bacanağımın mənə nə dəxli var ki, ona məxsus əmlaka həbs qoyublar? Qohumumdurlar deyə küçədə qalmalıdır? Haqq, ədalət gec-tez yerini tapacaq. Bu ölkənin sahibi var. Əgər günahım varsa, ən ağır cəzaya razıyam. Heç kimin haqqını yeməmişəm. Heç kimə pislik etməmişəm. İttihamda yazılanlara görə burada kəllər ancaq mənimsəmə ilə məşğul olublar. Hər kəs öz arşını ilə ölçür. Hansı vəsaiti mənimsəmişik? Mən rəhbərliyin verdiyi tapşırıqları sədaqətlə yerinə yetirmişəm. Vəsait tərəfimizdən ödənilib, yenə cəza almışıq".

Vidadi Zeynalov

İclasda Anar Mustafayev və vəkili Gülşən Salmanova, Cəlil Cəfərov və vəkili Sünbülə Əliyeva, Namazəli Məmmədov və vəkili Könül Əliyeva da çıxış edərək bəraət hökmünün çıxarılmasını istəyiblər.

Nəqliyyat, Rabitə, Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin əməkdaşı Vüqar Babayev isə apelyasiya şikayətlərinin təmin edilməməsinə istəyib. Bildirib ki, hökm ədalətdir.

Proses oktyabrın 31-də davam edəcək.

Qeyd edək ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmünə əsasən, Rabitə və Yüksək

Texnologiyalar Nazirliyinin sabiq Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov 13 il, Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyinin baş direktoru Beytulla Hüseynov 13 il, "Ortik Rabitə, Tikinti və Quraşdırma" MMC-nin direktoru Namazəli Məmmədov 11 il, Emin Məmmədov 10 il, Anar Mustafayev 5 il, Qəmbər Bəybalayev 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Məhkəmə Məhəmməd Məmmədov, Oktay Rüstəmov, Şəhlab Hübətov, Cəlil Cəfərov, Bayram Vəliyev barəsində 2 il sınaq müddəti təyin etməklə, şərti cəza seçib, onlar məhkəmə zalından azadlığa buraxılıblar.

Paytaxtda ət satışı mağazalarında reydlər keçirilib

Paytaxtın Nərimanov, Yasamal və Binəqədi rayonları ərazisində fəaliyyət göstərən ət satışı məntəqələrində reydlər keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin saytı xəbər verir ki, reydlər zamanı bir neçə mağaza sahibi - Nərimanov rayonu ərazisində Seyidəli Abdullayev, Yasamal rayonu ərazisində Namiq Əliyev və Binəqədi rayonu ərazisində Şakir Gülləliyev özlərinə məxsus ət satışı mağazalarında bəyartılıq haqqında qanunvericiliyi pozduqları üçün, habelə Binəqədi rayonunun Biləcəri qəsəbəsi ərazisində yerləşən ət satışı mağazalarının sahibləri - Kamran Beydiyev və Nürəddin Hacıyev küçə ticarəti qaydalarını pozduqları üçün bəyartılıqda İnzibati Xətalar Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə protokollar tərtib edilib.

Əli Xameneyi: "İŞİD-i ABS yaradıb"

İranın ali dini lideri Əli Xameneyi İraq terrorla mübarizə zamanı ABS-a etibar etməməsinə məsləhət görüb.

Modern.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, o, bu barədə İraq baş naziri Heydər Əl-Abadi ilə görüş zamanı deyib.

"ABS-a və onun yalanlarına etibar etməyin. Onlar fürsət tapan kimi İraqa zərər vurmağa çalışacaqlar".

Dini lider məhz ABS-ın İŞİD-i yaratdığını və İraq ordusunun qələbələri fonunda rola girdiyini deyib.

Səhiyyə Nazirliyindən Xızıda aptek olmamasına reaksiya

Liya Bayramova: "Səhiyyə Nazirliyi aptek açmır"

16 min 370 nəfər əhali olan Xızı rayonunda bir dəfə də olsa aptek yoxdur. Bakıya ən yaxın turizm rayonu olan Xızı əhalisinin baş ağrısına, onlar aptekə yox, xəstəxanaya müraciət etməyə məcburdurlar. Xızı rayonunda kifayət qədər zəngin villalar olsa da, aptek yoxdur. Çünki villa sahibləri bu rayona yayda dincəlmək məqsədilə gedir. Xızı rayon İcra Hakimiyyətindən modern.az-a açıqlamada rayonda aptek olmadığını təsdiqləyiblər: "Bəli, Xızı rayonunda heç bir aptek yoxdur. İnsanlar dərmana olan ehtiyaclarını Sumqayıtdan və digər yaxın rayonlarda olan apteklərdən qarşılayırlar. Həmçinin rayon sakinləri dərmanla bağlı Xızı rayon Mərkəzi Xəstəxanasına müraciət edərsə, onlar müəyyən dərmanlarla təmin olunurlar. Rayonun heç bir yerində gizli dərman satışına da icazə verilmir".

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Liya Bayramova "Yeni Müsavat"la açıqlamasında aptek açmağın Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olmadığını dedi: "Apteklər özəl müəssisə hesab edilir. Səhiyyə Nazirliyi aptek açmır. Xızıda dövlət xəstəxanası, tibb məntəqələri var. Xəstəxanada isə dövlət tərəfindən paylanan dərmanlar olur. Xəstəxana bu dərmanları orada eməliyyat olan, müalicə alan xəstələrə pulsuz verir. Xəstəxana daxilində aptek də olmalıdır. Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən qeyd edilmiş dərmanlar nəinki Xızı Mərkəzi Xəstəxanasına, bütün dövlət xəstəxanalarına verilir".

□ Günel MANAFLI

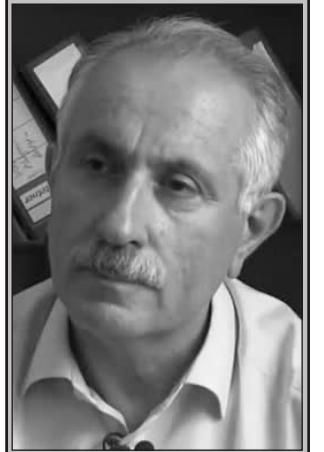
Bu gün hava necə olacaq?

Oktyabrın 27-də Bakı və Abşeron yarımadasında buludlu hava şəraiti üstünlük təşkil edəcək. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman, çişkin olacaq. Arabir güclənən şimal-qərb küləyi günün ikinci yarısında şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

ETSN-dən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturunun gecə 11-14° isti, gündüz 16-19° isti, Bakıda gecə 12-14°, gündüz 17-19° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 761 mm civə sütunundan 765 mm civə sütununa yüksələcək.

Nisbi rütubət 70-80 % olacaq.

Mehman Əliyevin 60 yaşı oldu

Oktyabrın 26-da "Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyevin 60 yaşı tamam olub.

1957-ci ildə Bakıda doğulmuş Mehman Əliyev Moskva Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsinin məzunudur.

1988-1989-cu illərdə "Molodyoj Azərbaycana" qəzetində müxbir, 1989-1990-cı illərdə "Azərbaycan Dövlət Agentliyində" müxbir, 1990-1991-ci illərdə "Xəzər" jurnalında məsul katib, 1993-cü ildə Prezident Aparatının ictimai əlaqələr sektorunun müdiri vəzifələrində çalışıb. Azərbaycan, ingilis və rus dillərində fəaliyyət göstərən "Turan" agentliyi 1990-cı ilin mayında bir qrup jurnalist tərəfindən təsis olunub.

Avqustun 24-də Yasamal Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Mehman Əliyev barəsində 3 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçilsə də, sentyabrın 11-də onun barəsində həbs qərarı ləğv edilib.

"Yeni Müsavat" Media Qrupu M.Əliyevi yubileyi münasibətilə təbrik edir.

Azərbaycanın yeni səfiri Ərdoğanla görüşdü

Azərbaycanın Türkiyədəki yeni səfiri Xəzər İbrahim etimadnaməsini prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanla təqdim edib.

Virtualaz.org bildirir ki, görüş Ankarada Prezident sarayında keçib.

X.İbrahim Türkiyə prezidentinə həyat yoldaşını, övladlarını və səfirliyin əməkdaşlarını da təqdim edib.

Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti (DTX) əməkdaşlarının oktyabrın 25-də gecə saatlarında Bakının Qaradağ rayonunda terror aktları həyata keçirməyi planlaşdıran şəxslərlə bağlı keçirdiyi əməliyyat gündəmin aktual mövzuna çevrilib. DTX-nin əməliyyatla bağlı yaydığı rəsmi açıqlamada deyilir:

"Müəyyən edilmişdir ki, Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında fəaliyyət göstərən dini ekstremist terror təşkilatının tabeliyini qəbul etmiş bir qrup şəxs Bakı şəhəri, Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində "Abdullah" ləqəbli Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı Ələkbərov Bəxtiyar Məmmədsadiq oğlunun yaşadığı evdə toplaşaraq sonuncunu qeyd olunan cinayətkar birliyin tərkibində özlərindən ibarət dəstənin "əmir"i seçmişlər.

Həmin şəxslər ardıcıl terror aktları törətmək məqsədi ilə əldə etdikləri maddə və le-vazimatlarla kустar üsulla partlayıcı-yandırıcı predmetlər hazırlamış, 2017-ci il oktyabr 22-də Bakı şəhəri, Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsi ərazisində seçdikləri məkanda sınaqdan keçirmişlər. Əməliyyat-texniki yolla ətraflı qeydə alınmış həmin şəxslərin görüşlərində onlar ölkədə sabitliyi və təhlükəsizliyi pozmaq, ictimai-siyasi qarışıqlıq yaratmaq məqsədilə 2017-ci il oktyabrın 28-də Bakı şəhərində keçiriləcək mitinqdə terror aktı törətmək barədə razılığa gəlmişlər.

Əməliyyat zamanı cinayətkar dəstənin üzvləri Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Ələkbərov Bəxtiyar Məmmədsadiq oğlu, "Əbu-Yunis" ləqəbli Məsimli Anar Mehman oğlu, "Əbu-Vakkaz" ləqəbli Hüseyinli Cavid Hüseyin oğlu oldu silahlardan atəş açmaqla birgə silahlı müqavimət göstərərək xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada cavab tədbiri olaraq xidməti silahdan istifadə olunmaqla məhv edilmişlər".

"Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin dini ekstremistlərə qarşı keçirdiyi əməliyyat həmin qrupları hansısa formada maliyyələşdirən dairələri ayıltmalıdır". APA-nın məlumatına görə, bunu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı deyib. M. Qurbanlının fikrincə, həmin dairələr başa düşməlidir ki, hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycanda vətəndaşların, dövlətin təhlükəsizliyi üçün, ictimai-siyasi sabitliyin qorunması üçün hər zaman hazırdır: "Bu cür bəd əməllərin qarşısını almaqda qetiyetini heç zaman əskik

etməyəcək. O şəxslər ki, Azərbaycanda terror törətmək, dini radikal qruplara qoşularaq onun vasitəsilə Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyə xələl gətirmək istəyir, onlara qarşı qetiyətli olmalıyıq. Onları ictimai qınağa çəkməliyəm və cəmiyyət qarşısında ifşa etməliyəm".

Təhlükəsizlik ekspertləri DTX-nin bu əməliyyatını müsbət dəyərləndirir, Azərbaycana qarşı ən böyük təhlükələr-

lədir. Sülh, əmin-amanlıq və digər bu kimi müsbət amilləri təbliğ edən din əks istiqamətə insanları yuvarlayır. 2011-ci ildən sonra qara bayraqlarını qaldıraraq xilafət qurmağa çalışan, müxtəlif ölkələr tərəfindən hərbi və maliyyə yardım alan İŞİD təhlükəsi təkce bir regionun, dövlətin həyatını iflic etmir. İndi onların baş qərgahlarının dağıdılması və ciddi zərbələr almasından sonra talelərinin necə olacağı

çıxmışdı. Əgər hakimiyyət əleyhinə olanlara qarşı bu plan yönəldilirsə, onlar öldürülsə, təbii ki, bu siyasi rəng almalıdır. Nəticədə bu müxtəlif qüvvələr tərəfindən iqtidar əleyhinə amansız savaşa nəticələnin. Bu da mübarizənin davamlı olmasına şərait yaradır. O meydana toplaşanlar və toplanacaq insanlar bir çox hallarda özlərini İŞİD-in nümayəndələri kimi aparırlar. Əli Kərimlinin xitab etdiyi ifadələr,

DTX-nin iki uğurlu əməliyyatı - qarşısı alınan terror, "Molotov kokteyli" ...

Deputat: "Həmin şəxslər daha çox insanı məhv etmək planı hazırlayıblar"

dən birinin qarşısını alındığını qeyd etməklə yanaşı, ayıq-sayıq olmağın vacibliyindən söz açırlar. Xüsusilə Milli Şuranın 28 oktyabrda keçirəcəyi mitinqdə terror aktının planlaşdırılmasının çox ciddi mətləblərdən xəbər verdiyi qeyd olunur.

Milli Məclisin Təhlükəsizlik və müdafiə komitəsinin üzvü, deputat Zahid Oruc bu əməliyyata öncəliklə Azərbaycan xalqının etibarını bərpa edən bir qurumun peşəkar fəaliyyəti kimi yanaşır: "Söhbət Eldar Mahmudovun fəaliyyətinin sonucunda xalqımızın qəzəb və nifrət strukturuna çevrilmiş bir qurumdan gedir. Azərbaycan dövləti və xalqımızı qorumaq əvəzinə əks fəaliyyət göstərmələri, talançılıq və qəddarlığa yol vermələri çox ağır hadisə idi. O fəaliyyət terror qrupları üçün də bir zəmin hazırlayırdı. Amma indi Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti xalqımızın inamını, etibarını özünə qaytarmaqdadır. Hər hansı bir təhlükəni yerindəcə önleyə bilərlər. Əvvəllər "Sadval" və digər qrupların əli ilə ölkənin konstitusion quruluşunun əleyhinə fəaliyyət var. Amma indi o şəxslərdən danışırıq ki, real ləqəbləri var, "əmir" rütbəsi ilə dini pilləkəndə yer tuturlar. Çox təəssüf ki, dini ekstremizmə yuvarlananlar daha çox etiqatlı kəsimdən olurlar. Bu çox narahatedici bir məsə-

hər kəsi düşündürür. Azərbaycandan müxtəlif məqsədlərlə ora gedənlər olub ki, hörmətli Mədət Quliyev bunu açıq şəkildə bəyan edib. Onların içərisindən 200-ə yaxını vətəndaşlıqdan məhrum edilib. 80-dən artığı həbs olunub. Belə məlumatlar var ki, 300-dən çoxu da orada öldürülüb. 900 nəfərin üstündən bunları çıxanda 300-400 nəfərin taleyinin bizə məlum olmadığı üzə çıxır. Bunlar müxtəlif yollarla ölkəyə dönüş imkanları əldə edirlər. Hamıya da məlumdur ki, terrorçu düşüncəsində oldunsa, o həlqədən çıxma bilmirsən. Mütləq növbəti tapşırıqlar gələcək və sən də yeni-yeni faciələr törədecəksən. Əvvəllər terrorçular özləri ölkədən getmək istəyirdilər, amma indi əks proses başlayıb. Son əməliyyatda qətlə yetirilən üç nəfər çox güman geri dönenlərdir".

Z.Oruc mitinq zamanı terror aktının planlaşdırılmasına da toxundu: "Görünən odur ki, əsas hədəf çox insanların toplaşacağı yerlər olub. Hakimiyyət əleyhinə olmasından, siyasi rəngindən asılı olmayaraq, həmin şəxslər daha çox insanı məhv etmək planı hazırlayıblar. Bu məsələdə siyasi terror düşüncəsi olub. Məhz bundan ötrü terrorçuları o mitinqə yönləndirdilər. Bu ilin yanvarında həyata keçirilən əməliyyatda dövlət binalarının, parlament binasının hədəfdə olduğu üzə

baxışlar sistemi, tədbirlərdə ön cəbhəni tutan dindarlar onu az qala Əl-Bağdadiyə çevirib. Təsəvvür edin ki, terror ssenaristləri öz məqsədlərinə nail olardılar. Bu zaman anti-hakimiyyət təbliğatının necə aparılacağını, digər ölkələrdən gələcək dəstəyi təsəvvür etmək o qədər də çətin deyil. Məni dəhşətə gətirən odur ki, sosial şəbəkələrdə bu hadisə ilə bağlı verilmiş təfərrüatlı məlumat üzərindən gedərək, onu tapdalayaraq başladılan müzakirələrdir. Guya bunlar yüz minlərlədir, hakimiyyət bunların qarşısını almaq üçün bu cür xəbərlər ortalığa atır. Onlar yetər ki, insanlar ölsə də, hakimiyyətə nifrət yaransın. Bu, çox acınacaqlı durumdur. Belə məsələlərdə iqtidar-müxalifətin ortaq mövqeyi olmalıdır. Təhlükəsizlik məsələsində ikili mövqe tutmağın nə adı ola bilər? Bu məmləkətdə əmin-amanlıq hamının xeyrinədir. Qatar reysdən çıxanda hamını ağışuna alır. Orada varlı və ya kasıba, ateist və ya dindara baxmır. Təhlükəsizlik orqanlarına təşəkkür etməkdənsə, hadisəni bu cür dəyərləndirmək çox yanlışdır. Bu şəxsləri gerek hadisə yerinə aparasan, araşdırmalarla tanış edəsən ki, gözləri ilə onları gözələyən təhlükəni görsünlər. Yalnız bundan sonra bəlkə ələ keçirilməsi və çox informasiya almaq məsələsi doğrudan da belədir. Lakin belə şəxslər çox qorxaq olurlar, digər tərəfdən də təhlükəlidir. Müqavimət göstərməyə hər an hazırdırlar. Əməliyyat gedişatdan asılı aparılır. Yanvar ayındakı əməliyyatda iki nəfər sağ ələ keçirilmişdi. Etiraf edək ki, terrora qarşı mübarizədə cəmiyyət olaraq qəti addımlar atmırıq. Bir qonşumuz gedirsə, iki balası-Abdulla və Xədicəni aparırsa, bunu bildiyimiz halda rəsmi orqana bu barədə məlumat vermirik".

□ Cavansir ABBASLI

Keçmiş prezidentlərə və ailə üzvlərinə ayrılan pul artırılır

Növbəti il dövlət büdcəsində Azərbaycan Respublikasının keçmiş prezidentlərinin və onların ailə üzvlərinin təminat xərclərinin artırılacağı gözlənilir.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, bu, 2018-ci il dövlət büdcəsi layihəsində əks olunub.

Gələni il üçün nəzərdə tutulan vəsait 304 min 891 manatdır. Bu, 2017-ci ildəkindən 1873 manat çoxdur.

Qeyd edək ki, bu il üçün qeyd olunan sahəyə 303 min 18 manat vəsait ayrılıb.

DİN Gəncədə baş verən silahlı insident barədə məlumat yaydı

Oktyabrın 25-də saat 22 radələrində Gəncə şəhərindəki çay evlərindən birində şəhər sakinləri, əvvəllər məhkum olunmuş Qurban Qurbanov və Tural Əliyevlə həmyerliləri, əvvəllər məhkum olunmuş Edqar Nəsirov və Namiq Kərimov arasında mübahisə baş verib. Bu zaman E.Nəsirov tapancaдан Q.Qurbanova atəş açmaq istədiyindən sonuncu ona bıçaqla xəsarət yetirib, habelə N.Kərimov tüfəngdən bir dəfə atəş açdı, xəsarət alan olmayıb. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Sonradan N.Kərimov xəsarət alan E.Nəsirova xəstəxanaya aparmaq məqsədilə çay evindən çıxaraq oradan keçən Kəpəz RPI-nin xidmətdən kənar vaxtı mülki geyimdə olan əməkdaşı Allahverdi Məmmədovun idarə etdiyi "VAZ-2106" markalı avtomobili tələb edib. Polis əməkdaşları yolda xəsarət alanı xəstəxanaya, onu isə Polis İdarəsinə aparacağını bildirib. Bu zaman N.Kərimov tüfənglə onu hədələyib və nəqliyyat vasitəsindən düşərək qaçıb.

Xəstəxanaya yerləşdirilən E.Nəsirovun vəziyyəti ağırdır.

Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin və şəhər prokurorluğunun əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə baxış zamanı 1 ədəd "Makarov" markalı tapança, 1 ədəd patron darağı və 7 ədəd patron aşkar edilərək götürülüb.

Həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Q.Qurbanov "Sınıq körpü" sərhəd-keçid məntəqəsində tutulub.

Faktla əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb, təxirəsalınmaz istintaq-əməliyyat tədbirləri həyata keçirilir.

Avtobuslarda gediş haqqı artırılmayacaq-rəsmi

Bakı Nəqliyyat Agentliyi (BNA) müxtəlif kütləvi informasiya vasitələrində Bakı şəhərinin inzibati ərazisində avtobus xidməti göstərən daşıyıcıların müvəqqəti istismarında olan sərnişin avtobuslarında gediş haqqı tariflərinin artırılacağı ilə bağlı yayılan xəbərlərə münasibət bildirib.

BNA-dan virtualaz.org-a verilən məlumata görə, yayılan məlumatlar həqiqətə uyğun deyil və əsassızdır: "Ölkədə dövlət tənzimlənməsi tətbiq edilən qiymətlərin (tariflərin), xidmət haqlarının dövlət tənzimlənməsini həyata keçirən icra hakimiyyəti orqanı Tarif Şurasıdır. Bakı şəhərində müntəzəm sərnişindəşım sahəsində dövlət nəzarətini həyata keçirən qurum olaraq, Bakı Nəqliyyat Agentliyi tərəfindən qeyd edilən məsələ ilə bağlı Tarif Şurasına müraciət edilməyib və bu məsələ hazırda gündəmdə deyil".

YAP prezidentliyə namizədinin adını seçkiyə 4 ay qalmış açıqlayacaq

55 milyon manat ayrılan seçkiyə hər kəs hazırlaşır

2018

-ci il yaxınlaşdıqca prezident seçkisi ilə bağlı hazırlıqlar intensivləşməkdədir. Siyasi partiyalar namizədlərini, ayrı-ayrı şəxslər namizəd olacaqlarını elan edir. Artıq prezident seçkisinin keçirilməsi üçün dövlət büdcəsindən ayrılacaq vəsaitin də məbləği müəyyən edilib. 2018-ci il dövlət büdcəsi layihəsində seçkilərin keçirilməsi üçün 55 milyon 136 min 429 manat vəsait ayrılması nəzərdə tutulur.

Siyasi partiyaların seçkiyə nə qədər vəsait xərcləmələrinin nəzərdə tutulduğu bəlli olmasa da, bəzələrinin prezidentliyə namizədləri artıq bəllidir. Müsavat Partiyası sonuncu qurultayında partiyanın lideri İsa Qəmbərin namizədliyini irəli sürüb.

Vətəndaş və İnkişaf Partiyası sədri Əli Əliyevin namizədliyini bir neçə ay öncə keçirdiyi qurultayında elan edib. AĞ Partiya öz sədri Tural Abbaslı ilə seçkiyə qatılacağı açıqlayıb. Eks-spiker Rəşad Quliyev və keçmiş deputat Hüseyn Abdullayev isə seçkidə namizədliklərini irəli sürəcəklərini açıqlayıblar. Proses yəqin ki, qarşıdakı dövrdə genişlənəcək və namizədini, həmçinin namizədliyini irəli sürənlərin sırası artacaq.

Prosesdə şübhəsiz ki, ən çox maraq kəsb edən hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədinin kim olacağıdır.

Əvvəlki seçkilərdən öncə namizədin kimliyi hər kəsə aydın olsa da bu dəfə bir qədər fərqli vəziyyətdir. Hakim partiyanın təmsilçilərinin son aylarda verdiyi açıqlamalardan bu qənaətə gəlmək olur. YAP təmsilçiləri 2018-ci il prezident seçkilərində hakim partiyanın mümkün namizədi ilə bağlı açıqlamalarında fərqli fikirlər yürüdürlər.

Məsələn, YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov mətbuata açıqlamasında partiyanın prezidentliyə

namizədinin gələn il çağırılacaq qurultayında müəyyən olunacağını deyir. Deputat konkret ad çəkmir.

YAP Siyasi Şurasının üzvü, deputat Aydın Mirzəzadə açıqlamasında əminliklə bildirib ki, partiyanın qurultayında İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyi növbəti dəfə də irəli sürüləcək.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, YAP-ın bütün strukturlarında qurultaya hazırlıq işləri demək olar ki, başa çatıb, hər kəs ali toplantının vaxtının açılmasını gözləyir. Məlumatlara görə, qurultay seçkiyə 3-4 ay qalmış keçiriləcək.

Prezident seçkisinə dövlət büdcəsindən ayrılacaq vəsait və hakim partiyanın namizədi

məsələsi ilə bağlı ehtimalların bölüşən ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, 55 milyon manat əslində kifayət qədər böyük rəqəmdir. Həmin vəsaiti seçkinin normal, ədalətli keçirilməsinə sərf edilməsinə ciddi nəzarət olmalıdır. Əsas məsələ demokratik seçki keçirilməsidir. Azərbaycan onsuz da bəynəlxalq birliklə problemlər yaşayır, seçki demokratik keçirilməyə daha böyük problemlər meydana çıxacaq: "O ki qaldı YAP-ın qurultayına və namizədin kim olacağına, bu məsələ ilə bağlı hakimiyyət daxilində durum mürəkkəbdir. Ona görə də bir sıra məsələlərə aydınlıq gəlmədən qurultay, hər halda, keçirilməyəcək. Böyük ehtimalla qurultay yaxın aylarda keçirilməyəcək. YAP-ın daxilində baş verənlər və bu partiyanın prezidentliyə namizədinin kimliyi haqqında danışmaq bəlkə də siyasi etika baxımından düzgün deyil. Lakin bu məsələnin hamı YAP daxilində, həm də hakimiyyətin içində yaratdığı ovqat bəzi məqamlar haqqında danışmaq zərurəti yaradır. YAP-çı deputatların prezidentliyə namizədlərinin kimliyi haqqında indi dedikləri o qədər də əhəmiyyətli deyil. Məşhur bir deyimdə qeyd olunur ki, diplomatlar fikirlərini açmaq yox, gizlətmək üçün danışırlar. Onların söylədiklərinə də bu aspektdən yanaşmaq lazımdır. Hakimiyyətin də olmasa, 1-ci şəxsin dəyişməsi YAP-da və hakim komandada ciddi kadr əvəzləmələri ilə nəticələnməkdir. Azərbaycan siyasi marağı olan supereqlər də qarşıdan gələn prezident seçkisinə əvvəlcədən fərqli proses kimi baxırlar. Qurultayın nə zaman keçiriləcəyinə bir çox məqamlar təsir edəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Milli Şuranın mitinqi ilə bağlı 100-ə yaxın şəxs polisə çağırıldı

Aidiyyəti orqanlar Milli Şuranın oktyabrın 28-nə təyin etdiyi mitinqdə iştirak edə biləcək şəxslərin müəyyənləşdirilməsi və onlarla müvafiq iş aparılması istiqamətində səylərini davam etdirirlər.

"Report"-un əldə etdiyi məlumata görə, bu məqsədlə dövlət orqanlarında, səhiyyə, təhsil, mədəniyyət müəssisələrində və digər sahələrdə çalışanlara xüsusi nəzarət həyata keçirilir.

Bu günə kimi daxili işlər orqanları tərəfindən mitinq iştirakçısı olan 100-ə yaxın şəxs polis bölmələrinə dəvət edilib.

Müəyyən olunub ki, onların bir qismi 2017-ci ildə Rusiya, İran, Türkiyə və Gürcüstanda səfərlərdə olublar. Hazırda həmin şəxslərin xarici ölkələrdəki əlaqələri, müəyyən maraqlı dairelərin nəzarəti altında fəaliyyət göstərən göstərmələri araşdırılır. DTX müxalifətin mitinqində terror törətmək istəyən qrupu zərərsizləşdirdikdən sonra isə bu məsələlər daha ciddi aktualıq kəsb etməyə başlayıb. O da məlum olub ki, polisə dəvət olunan şəxslərin bir qismi kriminal keçmişə malikdir.

Qeyd edək ki, aksiyanın keçiriləcəyi "Məhsul" stadionunun bir neçə yerində videoçəkilişlər aparılır, mitinqdə iştirak edənlərin foto və videogörüntüləri əsasında cəza tədbirləri həyata keçirilir.

Aksiyada iştirakı müəyyən edilənlərin əvvəl fotoları çıxarılır. Onlar rəhbərlik tərəfindən çağırılaraq faktlar sübut kimi qarşısına qoyulur və heç bir izahat tələb etmədən işdən kənarlaşdırılırlar. Mitinqdə iştirak edənlərin "maraq üçün gəlməmişdik", "danışdıqları ilə razı deyilik" kimi bəhanələrinə diqqət yetirilmir. Tədbir işçilərinin özləri ilə yanaşı, həm də yaxınlarının təzyiqlərə məruz qaldığı barədə məlumatlar var.

Xatırladaq ki, Milli Şuranın bundan əvvəlki mitinqlərində iştirak edən orta məktəb müəllimləri, MİS işçiləri, hətta mədəniyyət sahəsində çalışan tanınmış şəxslər belə işlərindən kənarlaşdırılıblar. Həmçinin aksiyada iştirak edən tələbələr də bu və ya digər bəhanələrlə ciddi cəza tədbirlərinə məruz qalıblar.

Bəzi partiyalar prezident seçkisinədək ləğv oluna bilər

Razi Nurullayev: "Mövcudluğu olmayan partiyalar ləğv olunmalıdır"

Azərbaycanda bəzi siyasi partiyaların ləğvi yaxın zamanlarda gündəmə gələcək. Kağız üzərində mövcud olan, maliyyə hesabatları verməyən, qeydiyyatdan alınmayan qurumların saxlanılmasının əhəmiyyətsiz olduğu hər zaman dilə gətirilir. Maraqlıdır ki, bu partiyalar içərisində rəhbərləri prezidentliyə iddiasını irəli sürənlər də var. Bu sırada yeni AXCP və AĞ Partiyası qeyd edə bilərik. Hər iki partiyanın hələ də qurultay sənədləri təsdiq olunmayıb.

AĞ Partiya başkanı Tural Abbaslı bildirdi ki, rəhbərlik etdiyi partiya rəsmi dövlət qeydiyyatından keçmiş tamhüquqlu siyasi partiyadır: "1993-cü ildə partiyamız "Vahid Azərbaycan Partiyası" kimi qeydiyyatdan keçib. Biz, sadəcə olaraq, son qurultayda partiyanın adını dəyişməklə bağlı qərar vermişik. Bu o demək deyil ki, AĞ Partiyasının qeydiyyatı yoxdur. Sadəcə olaraq, indi reyestrədə ad dəyişikliyinə söhbət gedir. Biz AĞ Partiya olaraq, MSK-ya özümüzün maliyyə hesabla-

tımızı da təqdim etmişik. Bu barədə MSK-nın rəsmi internet sahifəsində də qeyd var. Ümumiyyətlə, siyasi partiyaların qeydiyyat məsələsinin hakimiyyət tərəfindən gündəmə gətirilməsinin tərəfdarı deyiləm. XXI əsrdə hansısa dövlətdə siyasi partiyaların ləğvindən söhbət getməsi və belə müzakirələrin aparılması heç kimə başucalıq

gətirməz. Əgər hansısa siyasi partiya fəaliyyətsizdirsə, demək ki, xalq ona səs verməyəcək və avtomatik olaraq o partiya siyasi səhnəni təbii yolla tərk etməyə məcbur olacaq. Düşünürəm ki, bu məsələləri inzibati yolla deyil, təbii siyasi proseslərlə tənzimləmək lazımdır. Hakimiyyət qeydiyyat məsələlərini daha da yüngülləşdirməlidir.

Bizim indiki əsas işimiz seçkilərə hazırlıqdır".

VİP sədri Əli Əliyev partiyasının seçkilərdə iştirakla bağlı hər hansı bir problemlə üzlənməyəcəyini bildirdi: "Azərbaycan iqtidarının daxilində yürütdüyü siyasətdən çıxış edərək, bu halları istisna etmərim. Yəni bəzi siyasi partiyalar ləğv oluna bilər. Çünki hakimiyyət nüfuz çevrəsini genişləndirmək üçün bir sıra partiyaları sıradan çıxarmaq xəttini uzun müddət davam etdirir. Biz artıq üçüncü il olacaq ki, həm vergi orqanlarına, həm də MSK-ya maliyyə hesabatları veririk. Bütün siyasi partiyalar bunu etməlidirlər. Biz qanunlar çərçivəsində fəaliyyət göstərdiyimiz üçün bunları edirik. Partiyaların nizamnamələrinin irəli gələn işlərə də nəzarət gücləndirilib. Ədliyyə Nazirliyi partiyaların nizamnamə ilə keçirdikləri qurultayları nəzarətdə saxlayır. Hələ ki hakimiyyət qanun çərçivəsində bunları edir. Öz tərəfindən deyirəm ki, bu il mayın 28-də dördüncü qurultayımızı keçirdik. Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən heç bir problem yaranmadı, əksinə, sənədlərin tərtibatında yardım göstərilib. Qurultay sənədlərimiz də təsdiq olunub. Bu baxımdan, düşünürəm ki, qarşıdan gələn seçkilərdə hər hansı bir maneələrlə üzləşək".

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev bu cür məsələlərin gündəmə gətirilməsinin siyasi partiyalara təzyiq etmək üçün

də ola biləcəyini istisna etmir: "Burada bəzi siyasətçilər mənə də daxil olmaqla, siyasi cəhətlərini uzun müddət davam etdirir. Biz partiyaları iki hissəyə bölməliyik, fəaliyyəti olan və neçə illərdir kağız üzərində mövcudluğunu saxlayan partiyalar. Elə partiyalar var ki, fəaliyyətləri zəifdir. Amma elələri də var ki, ümumiyyətlə, fəaliyyət göstərmirlər. Mən də razıyam ki, statistika xatirinə partiyaların saxlanılması düzgün deyil. Mövcudluğu olmayan partiyalar, ümumiyyətlə, ləğv olunmalıdır. Aktiv fəaliyyətdə olan siyasi partiyalar üçün Azərbaycanda siyasi şərait yoxdur. Bunlar yaradılmalıdır. Bir neçə ildən sonra bu partiyaların fəaliyyətləri təftiş oluna bilər. Bizim partiyanın qeydiyyatı hələ də havadan asılı qalıb. Hüquqi cəhətdən ola bilsin ki, partiyanın namizədi kimi iştirak edə bilməyək. Amma qanunvericiliyimizdə digər vasitələrlə iştirak etmək imkanlarımız var. Bir neçə siyasi partiya ilə bloklaşma ola bilər və bu halda həmin blokun namizədi olmaq mümkündür".

□ **Cavansir ABBASLI**

Rusiyada imperator II Nikolayın şəxsi həyatından bəhs edən film ətrafında qalmağallar səngimək bilmir. Pravoslav fəalları filmin kinoteatrların repertuarından çıxarılması üçün bütün tədbirlərə əl atırlar.

Qeyd edək ki, Aleksey Uçitelin çəkdiyi film 1890-96-cı illər ərəfəsində 22 yaşlı Rusiya imperatoru II Nikolayla 18 yaşlı balerina Matilda Kşeqinskaya arasında baş verən məhəbbət macerasını əks etdirir. Hansı ki, həmin vaxt imperator evli deyildi. Filmin büdcəsi 25 milyon dollardır və pul daha çox filmə olan dekorasiyalar və kostyumlara xərclənib. Maraqlıdır ki, filmin üzərində 9 ssenarist işləyib, hansı ki, onların arasında ABŞ, Fransanın ən yaxşı ssenaristləri var. Filmin beynəlxalq nümayişi martın 30-na planlaşdırılsa da, sonradan 26 oktyabrədək təxirə salındı. Avqustun 10-da isə Rusiyanın Mədəniyyət Nazirliyi filmi "16+" kateqoriyasına salıb.

Filmin ilk premyerası Sankt-Peterburqda Marinski teatrında baş tutub. Hansı ki, Matilda Kşeqinskaya məhz bu teatrın səhnəsində çıxış edib. Lakin film təqdim olunmazdan əvvəl Sankt-Peterburda dindarlar böyük etiraz aksiyası keçirib. Onlar bildiriblər ki, film pravoslavların heysiyyətini təhqir edir. Çünki II Nikolay Rusiya Pravoslav Kilsəsi tərəfindən övliyələşdirilərək müqəddəslər sırasına daxil edilib. Pravoslavlar hətta məhkəmə yolu ilə filmin nümayişinin qadağan olunmasına çalışıblar. İstədiklərinə nail olmadıqda isə kəskin hərəkət etməyə başlayıblar. Onlar sentyabrın 12-də Sankt-Peterburqda filmin nümayiş olunmasına etiraz olaraq xaç yürüşü keçiriblər. Məlumatla görə, yürüşdə 20 min insan iştirak edib. Bununla kifayətlənməyən din-

Dindarların əleyhinə olduğu "Matilda" filmi Bakıda-bilet tapılmır

II Nikolayın şəxsi həyatından bəhs edən filmə görə Rusiyada hətta kinoteatrları yandırmaq istəyiblər

dar fəallar filmin rejissoru Aleksey Uçitelin studiyasına "Molotov kokteyli" hücum təşkil edib, vəkiliyin məşin yandırmağa cəhd ediblər.

"Matilda" ətrafında gedən qalmağallar üzündən artıq bir çox Rusiya kinoteatrları onun nümayişindən imtina edib. O cümlədən, İnuşetiyaada filmin nümayişinə icazə verilməyib. Həmçinin bezi əyaletlərdə də

filmin nümayişinə icazə verilməyib.

26 oktyabrdan başlayaraq isə film beynəlxalq kinoteatrlara buraxılıb. Bəs Rusiyada qalmağallar yaradan "Matilda" Bakıda nümayiş olunacaqmı?

Məsələ ilə bağlı paytaxtdakı kinoteatrlarla əlaqə saxladıq. Nizami Kino Mərkəzindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, artıq oktyabrın 26-dan

başlayaraq film tamaşaçılara təqdim olunur. "CinemaPlus" kinoteatrlar şəbəkəsindən isə bildirildi ki, kinoya böyük marağ var: "Filmin 26 oktyabrdan nümayişi başlayır. Xeyli sayda tamaşaçı zəng vuraraq bilet sifariş edib. Kinoya marağ çox böyükdür".

Bəzi iddialara görə, "Matilda" filminə qoyulan qadağalar əslində onun piarına hesablanıb. Çünki qadağalar qoyulduqca, tamaşaçıların filmə marağı bir o qədər artır. Məsələn, ötən illərdə dünyada məşhurluq qazanan "Bozun 50 çaları" filmi bir çox müsəlman ölkələrində qadağan olunmuşdu. Buna baxmayaraq, insanlar müxtəlif yollarla filmə tamaşa etmək üçün nümayiş olunan kinoteatrlara

yük marağ var.

Məsələn, məşhur "Şeytan" filmi sayısız-hesabsız mükafatlar alsada, onun nümayişi bir çox ölkələrdə qadağan olunub. O cümlədən Malayziya və Sinqapurda.

Cazibədar Şeron Stounun baş rolda çəkildiyi "Əsas instinkt" filminə baxmayan az adam tapılır. Lakin film 1992-ci ildə ekranlara çıxandan sonra həm liberalların, həm də konservatorların qəzəbinə səbəb oldu. Filmə qarşı belə aqressiv münasibətin səbəbi onun zorakılıqla dolu və seksual xarakterli olmasından daha çox siyasi motivlərlə bağlı idi. Şeron Stounun qatil qadın qəhrəmanının biseksual olması geylərin və lesbayanların qəzəbinə səbəb

miş sahibkar və geylər üçün buraxılan qəzetin təsisçisi Çokerin məşininin şüşələrini sındırır, evinin qarşısında etiraz aksiyaları keçirir, ona hədə-qorxu gəlirdilər. Yalnız bir neçə senzura mərhələsindən, dövlət və din xadimləri məsələyə qarışıb, filmə bezi səhnələrin təzədən çəkilməsinə nail olandan sonra filmin rahat nümayişinə icazə verildi.

Mel Gibsonun "İsanın əzabları" adlı yeni filmi də böyük qalmağalla səbəb olmuşdu. Film İsa peyğəmbərin son 12 saatından bəhs edir. Lakin katoliklər bu filmə qarşı böyük etiraz etmişdilər. Bütün qalmağallara baxmayaraq, film nümayiş olunan andan 26 milyon dollar gəlir əldə edib.

Bəs Azərbaycanın qadağan olunmuş filmi varmı? Bəli, var. Bu, 1992-ci ildə böyük çətinliklərlə ərsəyə gələn "Yarasa" filmidir. Filmin rejissoru Ayaz Salayev, baş rolun ifaçısı isə xalq artisti Rasim Balayevdir. Məlumatla görə, film dünya kinosunun 100 illiyi münasibətilə 1995-ci ildə Parisdə nümayiş olunmaq üçün çəkilib. Filmin ideyası belədir: kinonun ölümü. "Yarasa" tamaşaçıya həsr olunmuş kino əsəridir, daha doğrusu, sənət əsərinə tamaşa edən gözərlər haqqındadır. Məhz buna görə də onun qəhrəmanı kor olur. Film bir çox beynəlxalq festivallarda əsas mükafatı alıb. Lakin ölkəmizdə televiziya ekranlarından yığışdırılıb. Səbəb isə filmdəki açıq-saçıq səhnələrdir. Qeyd edək ki, filmdə cəsarətlə açıq-saçıq səhnələri yaradan aktrisa Mariya Lipkinadır.

□ Xəlida GƏRAY

Qatardan qaçan məhbuslardan biri tutuldu

Azərbaycanda ağır cinayət törədib qaçanlar üçün niyə pul mükafatı qoyulmur?

Bakı-Astara-Bakı qatarının xüsusi təyinatlı vaqonunda paytaxtda götürülən məhbuslar Əli Ağami və Etibar Məmmədovun qaçması ölkə gündəmində ən çox müzakirə edilən məsələlərdən biridir. Qeyd edək ki, hər iki məhbus ağır cinayət törətmiş şəxslər Lənkəranda Bakı İstintaq Təcridxanasına aparılarkən qatardan qaçıblar. Oktyabrın 26-da Əli Ağami saxlanılıb.

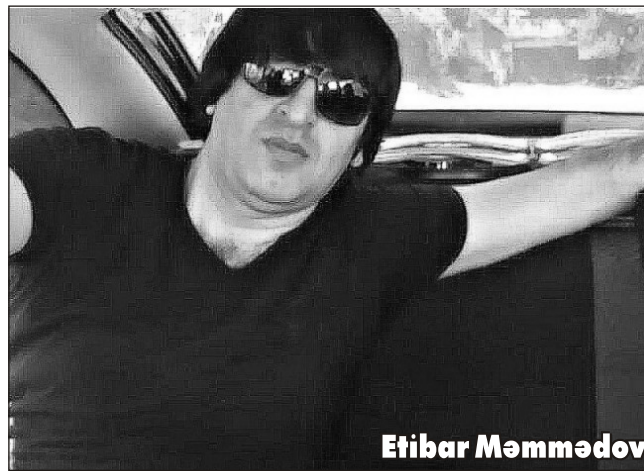
Penitensiar Xidmətin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, 1989-cu il təvəllüdü Əli Ağami Şirvan şəhərində tutularaq istintaq təcridxanasına yerləşdirilib.

Qeyd edək ki, qaçan məhbuslar, cinayətkarların ələ keçirilməsi üçün dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrində, o cümlədən ABŞ, Avropa, həmçinin qardaş Türkiyədə dövlət tərəfindən pul mükafatı qoyulur. Adətən dünyada həbsxanadan qaçanları və ya axtarıbda olanları tapıb, yenidən həbsə göndərməkə köməklik edən şəxslərə "kəllə ovçuları" deyilir. Polis bu cür şəxslərin təhlükəsizliyini qoruyacağına söz verir. Mütəmadi olaraq bu işlə məşğul olan "kəllə ovçuları" ildə orta hesabla 45-100 min dollar qazana bilirlər. Əgər həbsxanadan qaçan daha ağır cinayət-

kardırsa, o zaman bu məbləğ bir neçə dəfə qədər artır. Məsələn, Amerikada qatili tapmaq üçün adətən 10 min dollar təklif olunur. Cinayətkar daha təhlükəli olarsa, məbləğ 50 min dollara qədər qalxır.

Rusiyada da belə bir praktika var. Buna əyani sübut kimi ötən aylarda baş verən olayı xatırlatmaq olar. Belə ki, Rusiyanın Daxili İşlər Nazirliyi pauerlifting üzrə dünya çempionu Andrey Draqovun ölümündə təqsirləndirilən azərbaycanlı Anar Allahveronovun yerini deyən şəxs üçün 500 min rubl (təxminən 15 min manat) mükafat vəd vermişdi.

Qeyd etdiyimiz kimi, Türkiyə dövləti də vaxtaşırı cinayətkarlar üçün, xüsusən də qatillərə görə pul mükafatları vəd verir. Hətta terrorçuluq barədə məlumat verilməsi ilə əlaqədar

Etibar Məmmədov

2006-cı ildə Türkiyə parlamentinin qərarı ilə mükafatlandırma qəbul edilib. Adı terrorçunun yerini deyənə 200 min TL (təxminən 72 min manat), daha ağır terrorçular üçün isə 4 milyon TL (təxminən 1 milyon 440 min 800 manat) təklif olunur. ABŞ bu baxımdan 30 il ərzində 80-dən artıq şəxsə 125 milyon dollar, İngiltərə isə 100 milyon dollar xərcləyib.

Bəs Azərbaycanda da belə bir praktika varmı?

Ekspertlər qeyd edir ki, çox nadir hallarda olsa da ölkəmizdə

axın etmişdilər. Məsələn, Qaracay-Çərkəs Respublikasından filmə baxmaq üçün tamaşaçılar dolu avtobuslar Pyatıqorskaya yola düşmüşdülər. Nəticədə yerli kinoteatrların filmin qadağasına görə gəlirləri artmışdı.

Dünyada bir çox qadağan olunmuş, ətrafında qalmağallar dolayan filmlər var ki, onların nümayişinə əngəllər yaradılsa da, tamaşaçılar tərəfindən bö-

olmuşdu. Onların fikrincə, kişilərlə yanaşı qadınlara da meyl edən şəxsin filmə silsilə qətlər törətməsi homofobiyanı gücləndirir, cəmiyyətdə cinsi azlıqlara qarşı onsuz da müsbət olmayan rəyi daha da korlayırdı. Buna etiraz olaraq cinsi azlıqlar filmə qarşı sətir etiraz aksiyalarını başladılar. Sahibi olduğu kafenin çəkiliş meydançası kimi istifadə edilməsinə razılıq ver-

Əli Ağami

nəçəyi halda 10.000 manat pul mükafatı verilecək.

Elmi-Praktik Hüquq Mərkəzinin eksperti, sabiq polis rəisi Mahmud Hacıyev mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışıb: "Ölkəmizdə də bu cür praktika var, lakin qanunla təsbit olunmayıb. Lakin dünya praktikasında bu var. Hətta sovet dövründə də bu cür praktikalar olub, lakin qanunla tənzimlənməyib. Hüquq-mühafizə orqanlarını ekstrases və ya falçı kimi qəbul etmək olmaz. Məsələn, kim hara qaçdı, harada gizləndi və ya hansısa cinayəti gizli şəraitdə törədəyə bəzən polisler xəbər tutmaya da bilər. Elə məqamlar var ki, polisler də aciz olur. O zaman cinayətin açılmasında və ya qaçan məhbusun yenidən həbs olunmasında bu cür metoddan istifadə edilir. Bu, qanunla təsbit olunmasında da yazılmamış qanun kimi qəbul etmək olar".

□ Xəlida GƏRAY

REAL sədri İlqar Məmmədovun azadlığa buraxılması ilə bağlı Azərbaycanın verilən vaxtın başa çatmasından sonra Avropa Şurası Nazirlər Komitəsi oktyabrın 25-də gözlənilən qərarını açıqlayıb. Beynəlxalq qurum rəsmi Bakıya Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin vicdan məhbusunun işi üzrə qərarının icrasının təmin edilməsi zərurəti ilə əlaqədar hüquqi tədbirlərə başlamaq niyyəti haqqında rəsmi bildiriş göndərilib.

Nazirlər Komitəsinin 25 oktyabr tarixli iclasının yekunlarına dair press-relizdə xatırladılır ki, müxalif siyasətçi Məmmədovun həbsi və uzun müddət həbsxanada saxlanması Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının bir sıra maddələrinin pozulması ilə müşahidə olunub. Xüsusən, məhkəmə müxalifətinin təqibinin və saxlanılmasının faktiki məqsədinin Konvensiyanın 18-ci maddəsinə (*hüququn məhdudlaşdırılmasının tətbiqi hədləri*) zidd olaraq hökumətin tənqidinə görə onu susdurmaq və ya cəzalandırmaq idi. Bu günə qədər AİHM 18-ci maddənin yalnız beş nəfər barəsində pozulduğuna qərar verib və İlqar Məmmədov istisna olmaqla, bütün bu hallarda ərizəçilər azad edilib.

Amma üç ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, Məmmədov hələ də həbsdədir.

Nazirlər Komitəsi eyni zamanda 2010-cu ildə tətbiq edilmiş, qərarın yerinə yetirilməsinin konvensiyanın əlavə olaraq pozulması olub-olmadığı barəsində qərar qəbul etmək üçün işin yenidən Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə qaytarılmasını nəzərdə tutan prosedurun başlaması haqqında qərar qəbul edib. "Bugünkü müvəqqəti qətnamədə komitə Azərbaycana noyabrın 29-na qədər öz fikrini yazılı formada təqdim etmək imkanı verib. O vaxta qədər qərar qəbul edilməyə, Nazirlər Kabineti işi Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə verən növbəti müvəqqəti qətnamə dekabrın 5-də müzakirə edəcək", deyə bəyanatda bildirilir.

Nazirlər Komitəsinin Azərbaycanı göndərdiyi bildiriş dün-

Avropa Şurası Azərbaycana xəbərdarlıq yolladı - İlqar Məmmədov üçün son bir ay...

Fuad Ağayev: "Azərbaycan tərəfin müvafiq addımları olmasa..."
Fərəc Quliyev: "Avropa Şurası Azərbaycanla danışıq tərzini dəyişməlidir"
Mirvari Qəhrəmanlı: "Azərbaycanın Özbəkistan tipli ölkələrin gününə düşməsinə çalışmalıyıq"

yanın bir çox ölkələrinin mətbu səhifələrində yer alıb. Çıxarılan qərardan anlaşılır ki, İ.Məmmədovla bağlı Azərbaycan hökumətinə verilən vaxtın ömrü bir aylıq uzadıldı. İstənilən halda REAL sədri ilə bağlı rəsmi Bakını gözləyən təhlükələr qalmaqda davam edir. Noyabrın 29-na qədər o, azad edilməyə, çox güman ki, dekabrın 5-dəki iclasda Azərbaycan əleyhinə ciddi qərar qəbul edilə bilər.

REAL-ın İdarə Heyətinin üzvü Rəsul Cəfərov "Turan"a açıqlamasında bildirib ki, Nazirlər Komitəsi bu proseduru işə salmaqda gecikib: "Bəlkə də bu prosedura hökmün qüvvəyə minməsindən dərhal sonra və ya bundan bir müddət sonra işə salınsaydı, İlqar Məmmədov artıq azadlıqda olardı. Komitənin bugünkü qərarı kontekstində Azərbaycan hakimiyyətini İlqar Məmmədovu azad etməyə ça-

ğırıram. Bu, Azərbaycanın milli maraqları nöqtəy-nəzərdən doğru addım olardı".

İ.Məmmədovun vəkili Fuad Ağayev Nazirlər Komitəsinin son qərarını belə şərh etdi: "Burada heç bir yenilik yoxdur. Yeni nəyinsə müddəti uzadılmayıb. Nazirlər Komitəsinin bundan əvvəlki qərarında göstərilmişdi ki, katibliyə tapşırıq verilsin, oktyabrın 25-nə qədər Azərbaycana qarşı xəbərdarlıq hazırlansın. Gördüyünüz kimi, həmin xəbərdarlıq hazırlanıb. Bu xəbərdarlığın da Azərbaycana qarşı ünvanlanması barədə qərar qəbul edib. Həmin xəbərdarlıqda göstərilən müddət ayrı bir şeydir. Aralıq qətnaməsi qəbul edilib, həmin qətnamədə də müvafiq məsələ eks olunub. Bu qətnamədən görünür ki, Azərbaycan tərəfin müvafiq addımları olmasa, öz tarixində ilk dəfə olaraq Avropa Şurası Nazirlər

Komitəsi Avropa Məhkəməsinə sorğu ilə müraciət edərək, Azərbaycanın qəbul edilən qərarları icra etməməsinin, üzünə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməməsinin beynəlxalq hüquqi öhdəliklərin pozuntusu olub-olmaması ilə bağlı suala, sorğusuna cavab istəyəcək"

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev təzyiqlərə görə deyil, başqa səbəblərdən İlqar Məmmədovun azadlığa buraxılmasının vacibliyindən söz açdı: "Təzyiq vasitəsilə bu məsələnin həlli real görünür. Avropa Şurasında bir qrup lobbist bu məsələdən ölkəmiz əleyhinə istifadə edir. Bunu bütün qurum üzvlərinə şamil etmək də düzgün deyil. Bu gün İlqar Məmmədov məsələsində, səhəri gün bu problem olmayanda axtarılsa çıxıb, yeni nəşə tapmağa çalışsacaqlar. Burada çox böyük

oyunlar gedir. Azərbaycan rəhbərliyi təzyiqlərə görə deyil, ölkəmizin mənafeələrinə uyğun olaraq müvafiq qərarlar qəbul edə bilər. Göründüyü kimi, oktyabrın 25-nə qədər qoyulan vaxta heç əhəmiyyət də verilmədi. Hesab edirəm ki, bundan sonra Avropa Şurası təzyiq və təhdidlərindən əl çəkəlməlidir. Xahişini edə, tövsiyələrini verə bilər. Bizdə məhkəmə azaddır, ona hörmət olunmalıdır. Siyasi rəhbərliyin dövlət maraqları baxımından müəyyən addımlar atması uyğundur. Mən də məhəmənin azad olunmasını arzulayıram. Bu cür təzyiqlərlə Azərbaycanın yerində otuzduzduz real deyil. Yenə deyirəm, bu gün İlqar məsələsi gündəmdən çıxıb, amma səhəri gün başqa yollarla təzyiqlər etməyə cəhd edəcəklər. Avropa Şurası Azərbaycanla danışıq tə-

zini dəyişməlidir. Bunlar olmadıqda sürəcdə anlaşma əldə olunması mümkün deyil".

Hazırda Estoniyada keçirilən beynəlxalq tədbirlərin birində iştirak edən hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı orada da Azərbaycana göndərilən bildirişdən söz açıldığını söylədi: "Burada iştirak etdiyim tədbirdə mənə çox ağır gəldi ki, ölkəm haqqında neqativ fikirlər səslənir. Hər dəfə də səslənən fikirlər qarşısında başımı aşağı salmalı oluram. Azərbaycanın Özbəkistan tipli ölkələrin gününə düşməsinə çalışmalıyıq. İmkən vermək olmaz ki, ölkəmizi beynəlxalq qurumlardan çıxarsınlar. Qəbul edilən beynəlxalq qərarlara hörmətlə yanaşılmalıdır. İlqar Məmmədov cinayətkar, oğru, narkoman deyil. Ölkə ictimaiyyəti üçün də təhlükəli şəxs deyil".

□ Cavanshir ABBASLI

Ziya Məmmədov Strasburqun əlinə "kozır" verib

Rəsmi Bakının AŞ PA ilə münasibətlərinin kəskinləşdiyi bir vaxtda Azərbaycanın adının yenidən korrupsiya qalmaqalında hallandırılması sabiq nazirə və onun müavininə baha başa gələ bilər

Xəbər verdiyimiz kimi, oktyabrın 4-də Strasburq məhkəməsi "Bombardier" şirkətinin İsveç törəməsinin əməkdaşı Yevgeni Pavlovun 7 aylıq həbsdən sonra azadlığa buraxılmasına qərar verib. Avqustun 29-da başlanmış məhkəmə prosesində İsveç prokurorluğu sübuta yetirməyə çalışdı ki, Pavlov 340 milyon dollarlıq müqaviləni şirkəti üçün almaq məqsədilə Azərbaycandakı məmura rüşvət verib. Müstəntiqlər şirkətin elektron məktubları şəklində dəlillərə malik olduqlarını bildirirdilər.

Məhkəmə isə son qərarında hesab edib ki, Pavlovun "Bombardier" şirkəti ilə Azərbaycan məmurları arasında korrupsiya sövdələşməsinə dair "tutarlı sübut" yoxdur. Hərçənd ki, məhkəmə Pavlovun elektron yazışmalarında dəmir yolları üçün siqnalizasiya avadanlıqlarının "Multiserv Overseas" offşor şirkəti üzərindən Azərbaycana on dəfələrlə baha qiymətə satılması barədə müzakirələrin aparıldığını qəbul edib.

Hakimin mövqeyinə görə isə qiymətdə bu şişirtmə Pavlovun Azərbaycan məmurlarına rüşvət verdiyini sübuta yetirə bilməz. Sözügedən müqavilə imzalanarkən "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Nəqliyyat Nazirliyinin tərkibində idi və bu struktura o zaman Arif Əsgərov rəhbərlik edirdi. Nəqliyyat naziri postunu isə Ziya Məmmədov tuturdu.

Məhkəmənin bu qərarı həm Z.Məmmədovu, həm də "Azərbaycan Dəmir Yolları" rəhbərli-

yindən ayrıldıqdan sonra müavinini işləmiş Arif Əsgərovu keyfi rahatlamışdı. Hətta bildirilirdi ki, bir müddətdir Ucardakı malikanəsində olan sabiq nazir Bakıya "üzü ağ" qayıtmışdı. Amma məlum olub ki, sabiqlərin canlarını

qurtarması o qədər asan olmayacaq. Belə ki, Stokholm məhkəməsində prokurorlar "Bombardier" şirkəti ilə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC arasında 2013-cü ildə imzalanmış müqavilədə korrupsiya sövdə-

ləşməsində adı keçən Pavlovun azadlığa buraxılması haqqında qərardan protest veriblər. (Virtualaz.org). Məhkəmədə prokuror Tomas Forsberg konkret olaraq bunları deyib: "Əsas məsələ odur ki, bu müqavilə üzrə əldə edilmiş mənfəət ədalətli, ya yox?"

Forsberg və onun həmkarı Staffan Edlund bildiriblər ki, həmin sövdələşmədən "Azərbaycan Dəmir Yolları"nın adı açıqlanmayan dövlət qulluqçusuna 100 milyon dollar ötürülüb. "Bu, həmin dövlət qulluqçusuna daxil olan özəl şirkətin gəliri ilə müqayisə olunan məbləğdir" deyib, protestdə bildirib.

□ "YM"

ümumi həcmi 340 milyon dollara yaxındır. Bu müqavilədən əldə edilən "otkat" isə 100 milyon dollara çatır.

Rəsmi Bakının Strasburqda münasibətlərinin kəskinləşdiyi bir vaxtda Azərbaycanın adının yenidən korrupsiya qalmaqalında hallandırılması və məhkəmənin qərarına protest verilməsi diqqət çəkir. Bu, Ziya Məmmədovun personasından daha çox Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı "kozır" kimi istifadə edilə bilər. Z.Məmmədovla müavininin bu müqavilədən qazanıqları ilə bağlı hələ ki sübut yoxdur. Amma şübhələrin bu iki şəxsin üzərində cəmləşdiyi aydın görünməkdədir. Strasburq məhkəməsinin qərarından verilən protest bu dəfə konkret olaraq hər iki sabiq məmurun adını gündəmə gətirə bilər. Bu, qərardan protest verən prokuror Tomas Forsbergin açıqlamasından da anlaşılacaq odur ki, Z.Məmmədov və müavinini yeni təhlükə qarşısındadır. Bu dəfə isə işin yeni araşdırılması tərslikdən Bakı ilə Strasburqun çəkdiyi bir vaxta təsadüf edir. Bu da iqtidarın Z.Məmmədova qəzəbini daha da artırma bilər.

Təkrar korrupsiyanın anasıdır

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində yoxlamalar haqda baş prokurorluğun açıqlamalarını oxuyanda dejavu yaşamış kimi oldum. Deyir orda korrupsiya baş veribdir, dövlət vəsaitlərini basıb yeyiblər. Prosesdə keçmiş (? - indi kimdir bilmirəm, bəlkə yenə odur) rektor Şəmsəddin Hacıyevin adı hallanır. Şəmsəddin müəllim həm də "görməli" yapistlərdən biridir, uzun müddət deputat düyməsi basan işləmişdir. (Bunu da dəqiqləşdirməyə həvəs olmadı ki, Şəmsəddin müəllim hazırda da deputatxana üzvüdürmü. Biz elə əbədi deputat Mədər müəllimi tanışmaq bəsidir. Bir də Zahid Orucun səsi gəlsin. Başqa deputatlar bizi qətiyyənlə maraqlandırmır).

Görünür, öyrəncəli müəyyən obyektə tövbəni xeyir verməyi haqda milli məsələmiz "Narxoz"un timsalında növbəti təsdiqini tapmışdır. Axı hamıya məlumdur ki, bu institut SSRİ vaxtı ən rüşvətخور, ən korrupsiyaya bulaşmış ali məktəblərimizdən biri idi. Pullu adamlar, partnomenklatura uşaqlarını bura basırdılar ki, bitirib zavmaqdan-zaddan işləsinlər, SSRİ-nin əsas iqtisadi qurumu olan Dövlət Plan Komitəsində yeyinti ilə məşğul olsunlar, cürbəcür "Az-qoz-kon-mon-trest-mrest-prom-maş-qaş"-zad adlı axmaq idarələrdə günlərini keçirsinlər.

Elə bu rüşvət yuvası olması üzündən SSRİ dövründə yarılmırsa yeganə bağlanan ali məktəb də Narxoz olmuşdu. Qorbaçovun hesabına, təbii. Yenidənqurma təzə başlayanda - 1986-cı ildə dövlət komissiyası institutu yoxlamışdı, məlum olmuşdu burda adı riyazi əməlləri, məsələn, üçdə biri ikidə biri toplaya bilməyən tələbələr "oxuyur". (Məncə, yoxlama da müəyyən dərəcədə ağıni çıxarıbmış, çünki 1989-cu ildə mənim tələbə yoldaşlarımdan biri vurma cədvəlini bilmirdi. Atası Naftalanın milis rəisi işləyirdi). O vaxtlar Narxozda el arasında Pulxoz deyirdilər. Narxoz qısaltmasını da izah edim, ola bilər indiki uşaqlar anlamaz. Bu, rusca "narodnaya xozyaystva" sözlərindən yaranmışdı, mənası xalq təsərrüfatı idi, o vaxt institut Xalq Təsərrüfatı İnstitutu adlanırdı.

Uzun sözün qısa, görünür, Şəmsəddin müəllim Narxozun o "şərəfli" keçmişini unutmamışdır, əməllərində yaşatmışdır. Axı bizdə tarixə, mentalitətə, ənənələrə hörmət dövlət siyasətidir.

Təsədüfə baxın ki, başqa bir hadisə də sözlərimizi dəqiq təsdiq etməkdədir. Keçən günlərdə Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Gəncə filialının rəhbəri olmuş Ramiz Məmmədli adlı tipin məhkəməsi keçirildi. Bu adam azı 7 min nəfərə müəllim diplomu satmaqda suçlanır. Təşəvvür edirsinizmi? Bir deyil, beş deyil... Yeddi min saxta müəllim. Özü də bu, cəmi 1 ildə - 2014-də satılan diplom sayıdır. Sonra deyirlər uşaqlarımız niyə bisavaddır, debildir, idiotdur. Sözləlişi, bu bədnam Müəllimlər İnstitutuna da bir yapist və endirəbadi rektoru var idi (bəlkə indi yenə odur - bu gün beynəlxalq qeyri-dəqiq köşə günüdür, üzürlü sayın) Aqiyə Naxçıvanlı adında. Əndirəbadi ona görə yazıram ki, adam Oğuz rayonunda doğulsa da özünə Naxçıvanlı ləqəbi qoşmuşdu. Heç onun adını indi məhkəmədə tutan yoxdur, halbuki bütün saxta diplomlarda şəxsən imzası vardır. Nəşə, söhbətimiz ayrılır.

Bax həmin Ramiz əkənin diplom dükanı haqda xəbərlərin birində yenə mən dejavuyu yaşadım. Xəbərdə yazılmışdı ki, Müəllimlər İnstitutunun Gəncə filialının direktoru nə təhər hənrləyibmişsə bəzi adamların uşaqlarının toyuna... diplom nəməri atırmış. Sitat: "O, vəzifəsini, saxta diplom düzəltmək "bacarığını" açıq-aşkar şəkildə reklam etməkdən, bu əməlini ətrafdakılara nümayişkarane şəkildə göstərməkdən də çəkinməmiş. Məlumatla görə, R.Məmmədov iştirak etdiyi toy məclislərindən birində nəmə əvəzinə direktoru olduğu institutun diplomunu göndərib. O, toy məclisinin sahibinə həmin diploma övladının ad və soyadını yazmasını, ixtisas seçməsinə istəyib" (bax: musavat.com, 21 oktyabr, "Azərbaycanda toya nəmə əvəzinə diplom salan direktora cəza istənilidi" yazısı).

İndi sizə bunun niyə dejavuyu olduğundan yazım, bilməyənlər də bilsin. Narxoz 1986-cı ildə yoxlanılanda üzə çıxan faktlardan biri elə buna bənzər diplom hədiyyəsi faktı imiş. Hansısa raykom katibi, sovet partnomenklatura üzvü, yekə bir korrupsiya bossu Narxozun rektorunu orta məktəbdə oxuyan uşağının doğum gününə qonaq çağıranda rektor uşağa hədiyyə kimi elə Narxozun diplomunu vermiş. Hər şey dəqiq olsun deyə uşağın indiki yaşı, haçan məktəbi qurtaracağı, Narxozda "girəcəyi" və oranı bitirməsi hesablanıb diploma tarixlərlə həkk edilmiş. Deyilənə görə bu, durğunluq dövründə Narxozda adi praktika imiş.

Kim bilir, görəsən, heç olmazsa o uşaqların tarixçəsini diploma düz hesablayıb deyə biliblərimi?

Bir də onu qeyd edim ki, hazırda bizim təhsil naziri və onun azı iki müavini Narxozun məzunu olublar.

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Azərbaycanla bağlı bir gündə iki qətnə qəbul etməsindən sonra Avropa Şurası-Azərbaycan münasibətlərində gərginlik artıb. Diqqətçəkən məqamlardan biri isə budur ki, Avropa Şurası ilə münasibətlərin gərginləşməsi hökumət təmsilçilərini də sanki ikiyə ayırıb. Bir hissə Azərbaycanın Avropa qurumlarından kənarlaşmamasının tərəfdarı kimi mövqə ortaya qoymaqladadır.

Bu mövqedə olanların sırasında ən son fikirlərini açıqlayan xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmmədquliyev oldu. Nazir müavini bildirib ki, Azərbaycanın Avropa Şurasından çıxması düzgün ideya deyil: "İkili standartlara və Azərbaycanla qarşı ədalətsiz münasibətə baxmayaraq, güman edirəm ki, biz bu təşkilatda qalmalıyıq və öz mövqeyimizi müdafiə etməliyik. Azərbaycan Avropa Şurasında başqa ölkələrin malik olduğu eyni hüquqlara malikdir. Biz bu təşkilata könüllü və şüurlu şəkildə daxil olmuşuq. Mövqeyim belədir ki, orada qalmalı və mövqələrimizi müdafiə etməliyik. Azərbaycanın Avropa Şurasındakı fəaliyyətinə heç kim mane ola bilməz".

İkinci tərəf isə Avropa Şurasına qarşı sərt mövqedə, hətta bu qurumdan çıxmaq tərəfdarı olanlardır. Onların ən parlaq siması Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovdur. Avropa Şurasından çıxmaq tərəfdarı kimi daha çox deputatlar çıxış etməkdədirlər. Beləliklə, faktiki olaraq, Avropa Şurasına münasibət iqtidar düşərgəsində fikir ayrılığını ortaya çıxarıb.

Bu barədə söhbət etdiyimiz deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan iqtidarının içərisində Avropa Şurası ilə bağlı məsələdə mövqələrdə xüsusi kəskin ziddiyyət, ayrılıq yox, bəxış fərqləri var: "Xarici işlər nazirinin müavini, hörmətli Mahmud Məmmədquliyev Avropa Birliyi ilə münasibətlərimizə məsul rəsmi şəxsdir, bağlı qapılar arxasında gedən bütün danışıqların içərisindədir, onun mövqeyini sıradan bir mövqə kimi qəbul etmək olmaz. Hesab edirəm ki, Azərbaycan hakimiyyəti içərisində xüsusi kəskin ziddiyyət yox, bəxış fərqləri var. Lakin bəxış fərqi olan-Avropa Şurasından çıxmaq mövqeyində olanlar da, hər halda, bilirlər ki, çıxmaq mövqeyini ortaya qoymaqla, belə bir addım atmaqla əleyhimizə işləyən qüvvələrlə sənki sinxron hərəkət etmiş bir duruma gələrlər. Bunu şübhə etməməyə, onlar istəməz".

Z.Oruc qeyd etdi ki, Avropa Şurası ilə münasibətlərimizi 2001-ci ildə rəsmiləşdirərək bir dövlət olaraq bunu regional miqyasda çox böyük hədəflərə çatacağımızı ümidi ilə etmişdik. Özü də bu hədəflər təkcə hüquqi siyasi islahatlar, yeni dövlət quruculuğu modelində Avropa demokratiyasına bəxış və demokratik təcrübəsinə malik olan ölkələrini yanımızda görmək deyildi. Hətta bu qurumun özünün statusundan bir az irəli gedən məsələləri də biz onlar

Avropa Şurasından çıxmaq məsələsində fikir ayrılığı-hökumətdə kim hansı mövqedədir?

Zahid Oruc: "Avropa Şurasından çıxmaq tərəfdarlarının mövqeyinin milli mənafeələrə dayanıqlı olduğuna şübhəm yoxdur"

Deputat vurğuladı ki, çıxmaq qərarının sonunda 6 ay ərzində əleyhimizə hücum çəkənlərin hamısını ekranın ön cəbhəsində görərik. Bu amili də unutmaq lazım: "Bunu yalnız erməni amili ilə də əlaqələndirmək dəqiq yanaşma olmazdı. Ermənilər sözsüz ki, hər fürsətdən əleyhimizə yararlanmağa çalışırlar. Amma ermənilər bütün Avropaya buradan gedənlərin hamısını birleşdirib Azərbaycan və hakimiyyət əleyhinə müxalifət düzəldə bilməz. Buradan geden narazı adamların hamısını qruplaşdırırlar, onlara ən müxtəlif yardımlar edilir, təlimat keçilir və üç televiziya-"Azərbaycan saati", "Meydan Tv" və "Turan TV"-ni də yaradıblar. Onların donor mənbəyi Qərb təşkilatlarıdır. Bir "Qarabağ TV" yaratsanız və Avropa mərkəzlərinə çağırış etsəniz ki, bu televiziyanın maliyyələşməsinə etsinlər, qətiyyənlə yardım olmayacaq. Bizim Avropa ilə problemimiz yoxdur. Azərbaycan bu dövr ərzində Avropa ölkələrinin hamısı ilə əlaqələr qurub və psixoloji bir kompleks yaşamır. Avropa Şurası mühüm bir klubdur və biz onu itirməməliyik. Biz bu illər ərzində çoxlu tərəfdaşlar da qazanmışıq. Düzdür, Azərbaycan nümayəndə heyəti çox zaman Avropa Şurasına sanki müharibəyə gedən kimi gediblər. Ancaq bu, bizə oradan çıxmaq üçün əsas olmamalıdır. Azərbaycan əlbəttə ki, özünü izolyasiyaya kursu seçmir və Avropa Şurasından çıxmaq bizi əlahiddə zərbələr altında qoymaz. Ancaq biz Avropa Şurası tribunasını əldən verməməliyik. Yaqlanda görə, Azərbaycan mühüm bir məkanda öz üzvlüyünü dayandıracağı halda regional dövlətlər bundan faydalanacaq və Qərb-Azərbaycan toqquşması üçüncü qüvvələrin lehine işləyəcək".

Etibar SEYİDAĞA

dən gözləmişdik və ötən dövrdə bu istiqamətdə müəyyən uğurlu hallar olub. Ona görə də Avropa Şurasının hazırkı rəhbərliyi ilə münasibətlərimizi əsas götürüb bütün dünənki əlaqələrin üzərinə xətt çəkmək, əldə olunmuş nailiyyətləri inkar etmək çox yanlış olardı: "Heç kim inkar etmir ki, Avropa Şurasında Azərbaycana münasibətdə ayrı-seçkilik olmayıb. Tutaq ki, Kırımla bağlı Avropa Şurasında çox sərt qərarlar verilib, yalnız insan haqları konteksti deyil, Ukraynanın milli təhlükəsizliyi, ərazi bütövlüyü, bu ölkə ilə münasibətlərin suveren hüquqlar əsasında qurulması prinsipləri əsas götürülüb. Deməli, bizim o zamanlar Qarabağ və milli təhlükəsizlik problemlərini Avropa Şurasından gözləməyimiz əbəs olmayıb. Lakin çox təəsüf ki, bizə paralel şəkildə sanki başqalarından bir addım geridə münasibətlər başlayıb. Çünki Avropada İslam ölkələrinə münasibət qətiyyənlə yaxşı olmayıb. Bu, Azərbaycan cəmiyyətində mənfi qarşılıq, həm də bölgədə müxtəlif formatlara bizi çəkmək istəyən dövlətlərin maraqlarının lehine işləyib. Ona görə də açıq şəkildə demək lazımdır ki, bu gün biz Avropa Şurası ilə münasibətlərimizi pisləşdirən şəxsləri müxtəlif casus şəbəkələri ilə əlaqəli görməkdəyik. Burada

region dövlətlərinin də keşfiyyətli strukturları yetərincə fəal rol oynayıblar. Onların hədəfi budur ki, Azərbaycan beynəlxalq qurumlarla münasibətlərində problem yaşasa və Qərbdən qopsa, bu, mahiyyət etibarilə Azərbaycanı regional sistemlərə daha çox bağlamağa imkan verəcək. Ona görə də mən bu məsələyə parlament kürsüsündən qiymət verərək söylədim ki, Azərbaycan öz xarici siyasət kursunda köklü kardinal dəyişiklik etməkdə maraqlıdır? Bu suala cavabı cənab prezident Avropa Birliyinin 28 diplomatını yaxınlarda qəbul edərkən verib. Prezident bəyan etdi ki, 24 noyabrda Brüsseldə keçiriləcək Avropa Birliyi "Şərq Tərəfdaşlığı" sammitində iştirak edəcək. Bu, bir daha o anlama gəlir ki, Azərbaycan prezidenti Avropadan üz çevirmək mövqeyində deyil. Onu da qeyd edim ki, bu gün Avropa Şurasından çıxmaq tərəfdarlarının da hər birinin mövqeyinin milli mənafeələrə dayanıqlı olduğuna şübhəm yoxdur. Sadəcə olaraq, onların hamısı Azərbaycana ləyaqətli münasibət istəyirlər. Amma biz Avropa Şurasından çıxmaq qərarını verərək yalnız Azərbaycan əleyhinə lövbər salan və sistemli, şəbəkəli halda üzərimizə hücum çəkən qüvvələrin meydanını genişləndirmiş olanıq. Bu dəqiqdir".

Oktabrın 25-də Tallində "İnsanlar üçün real nəticələr: 2020-ci ildə və daha sonra Şərqi Tərəfdaşlığı necə olacaq?" mövzusunda Avropa İttifaqı tərəfindən keçirilən konfransda Azərbaycan və Gürcüstan QHT-lərinin nümayəndələri konfransın yekun bəyannaməsini imzalamaqdan imtina edib. Buna bəyannamənin Aİ-yə münaqişə zonalarda işləyən QHT-lərin birbaşa maliyyələşdirilməsi haqqında tövsiyələr nəzərdə tutulduğu bəndi səbəb olub. Azərbaycan və Gürcüstan nümayəndə heyətləri hesab ediblər ki, bu maddə separatçı rejimlərdə QHT-lərin Aİ-dən birbaşa maliyyə yardımı almasına xidmət edir. Amma hər iki ölkənin nümayəndə heyətləri bu bəndi bəyannamə mətnindən çıxartdırmağa müvəffəq olmayıb. Konfransda iştirak edən cəmi 66 nümayəndə bəndin mətnindən çıxarılmasının lehinə səs verib. Buna cavab olaraq hər iki nümayəndə heyəti bütünlükdə yekun bəyannamə mətni üzrə səsvermədə iştirakdan imtina etmək barədə razılığa gəlib.

bu məsələdə xüsusi bir narahatlıq görmürəm. Çünki Avropa İttifaqı Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyır. Heç bir Avropa İttifaqı və ona üzv dövlət Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin razılığı olmadan heç bir mübahisəli əraziyə maliyyə yardımı etməz, edə bilməz. Bu, görüşlərdə də səsəndirilir. Bu gün biz Avropa İttifaqı komissarı Yohannes Hanla da görüşdük. Mən ona

daşıyır və vətəndaş cəmiyyəti tərəfindən təklif olunur".
Z.Quliyev vurğuladı ki, indi əsas məsələ Brüssel sammitində Azərbaycanın maraqlarına uyğun müqavilənin imzalanmasıdır: "Burada əsas məsələ Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında danışıqlar sürətləndirilməkdir və tez zamanda müqavilənin imzalanmasıdır ki, buna nail olmaq lazımdır. Çünki bu il noyabrın 24-də Brüsseldə Şərqi

zim üçün də prioritetdir. Həmçinin insan haqları və azadlıqlarının təmini məsələsi də çox önəmlidir. Avropa İttifaqı heç bir halda portnyorlarının maraqlarının birinin digərindən daha çox təmin olunmasına getməz, balanslı siyasət aparacaq. Mənim pozitiv gözləntilərim var. Bu bəyannamə separatçı zonalarda maliyyələşməsi üçün heç bir hüquqi əsas yaratmır. Heç bir Avropa İttifaqı ölkəsi və bu qu-

Avropa İttifaqından separatçı bölgələrdəki QHT-lərə dəstək

Mirvari Qəhrəmanlı: "Bu bəyannamənin qəbulu o deməkdir ki, sabah oranın QHT rəhbərləri gəlib bizimlə bərabər burada oturacaqlar"

Konfransda baş verənlərlə bağlı "Yeni Müsavat" Tallində səfərdə olan QHT rəhbərlərindən açıqlama alıb.

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Liqasının sədri Mirvari Qəhrəmanlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan nümayəndə heyəti bəyannamədə yer alan separatçı zonalarda QHT-lərin maliyyələşməsi ilə əlaqədar maddəyə etiraz ediblər: "Bu cür separatçı zonalardan biri də Dağlıq Qarabağdır. Bu bəyannamənin qəbulu o deməkdir ki, sabah oranın QHT rəhbərləri də nümayəndə kimi gəlib bizimlə bərabər burada oturacaqlar. Biz etirazımızı bildirdik, bu qeydə alındı. Səsvermədə də iştirak etmədik. Bəyannamə müzakirə olunanda bizim koordinator nümayəndə heyətinin adından etiraz elədi. Lakin biz maddənin bəyannamədən çıxarılmasına nail ola bilmədik. Çünki orada digər ölkələr də var. Yalnız Gürcüstan nümayəndə heyəti bizimlə birgə səsvermədən imtina etdi. Azərbaycan QHT-ləri həmin deklarasiyaya səs vermədi. Biz prinsiplərlə bəyannamənin qəbulunda iştirak etməmişik. Bu da protokolda qeyd olunub. Hökumətin QHT-lərlə bağlı qəbul etdiyi son qanunlardan sonra bizim xaricdən maliyyə almağımız çətinləşib. Bunun əvəzində isə həmin maliyyə separatçı zonalara verəcək. Avropa İttifaqı gələcəkdə separatçı zonalardakı QHT-lərə də pul ayıracaq. Zaman keçdikdə onlar fəaliyyətini gücləndirəcək".

"Şərqi Tərəfdaşlığı" Vətəndaş Cəmiyyəti Forumunun Azərbaycan üzrə milli koordinatoru Ziya Quliyev isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bəyannamədə Azərbaycanın maraqlarına zidd olan bir neçə ifadənin dəyişdirilməsinə nail olunub: "Bu bəyannamə təkcə forumun hazırladığı sənəd deyil, cəlb edilmiş müxtəlif ekspertlərin və təşkilatların töhfəsi ilə verilən təkliflər əsasında hazırlanır. Həmin bəyannamə forumun bütün üzvlərinə göndərilir, onlara vaxt verilir ki, öz təkliflərini qeyd elə-

sinlər, düzəlişlər etsinlər. Bunun nəticəsində bütün rəylər ümumiləşdirilir və tövsiyələr əsasında hazırlanır. İlk variantda bəyannamənin mətni tamamilə fərqli idi. Mətnə mənim təklifimlə iki dəyişiklik oldu. Əvvəlcə mətnə "mübahisəli bölgələr" ifadəsi qeyd olunmuşdu, mən buna etiraz etdim. "Şərqi Tərəfdaşlığı" ölkələrində heç bir mübahisəli ərazinin olmadığını və bütün ölkələrin ərazi bütövlüyünün tanındığı məsələsini qaldırdım, nəticədə mətn dəyişdi. Buradan Moldovadakı, Gürcüstandakı, Ukraynadakı və Azərbaycandakı ərazilər nəzərdə tutulurdu. Bu 4 ölkənin nümayəndə heyətinin birgə etirazı və səyi nəticəsində, eyni zamanda mənim təklifimlə həmin hissə çıxarıldı".

Z.Quliyevin sözlərinə görə, bəyannamənin E bəndi sırf onun əlavəsidir: "Bu məsələ preambulada özünü göstərir. Əgər baxsanız, orada Avropa İttifaqı, ona üzv dövlətlər və "Şərqi Tərəfdaşlığı" ölkələrinin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipi qeyd olunur. Bu bizim üçün vacib bənd idi. Xarici İşlər Nazirliyinin bizə göndərdiyi sənəddə də qeyd olunurdu. Dünən gün ərzində bəyannaməyə ikinci qeyd etdik. Bu mübahisə uzun sürdü, lakin sonda mətn dəyişdi. Burada "Şərqi Tərəfdaşlığı" ölkələrində konflikt əraziləri ilə bağlı dəstək proqramlarının hazırlanması kimi bir ideya irəli sürülür. Burada məqsəd konflikt bölgələrinə deyil, həmin ölkələrə maliyyənin

artırılmasıdır ki, konfliktin həlli ilə bağlı işləsinlər. Burada bizim bir qeydimiz oldu və Gürcüstan, Moldova, Ukrayna və Azərbaycanın səyi ilə digər ölkələri də buna razılaşdırmalı olduq. Bizim üçün pozitiv bir haldır, çünki məsələnin ölkələrin ərazi bütövlüyü və suverenliyi çərçivəsində həllini vurğulayır".

Koordinatorun fikrincə, Avropa İttifaqı ilə "Şərqi Tərəfdaşlığı" ölkələri arasında bağlanan müqavilənin mətni heç bir halda separatçı ərazilərdəki QHT-lərin maliyyələşməsinə icazə verməz: "Bizim üçün önəmli odur ki, bu deklarasiyanın mətninə baxan zaman hansı istinad nöqtəsi göstəriləcək. İstinad Avropa İttifaqı ilə Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələri arasında bağlanan müqavilənin mətnidir. Mətnə də Aİ ərazi bütövlüyünü tanıyır. O baxımdan düşünürəm ki, böyük narahatlığa ehtiyac yoxdur. Bu, sadəcə, vətəndaş cəmiyyətinin deklarasiyasıdır. Əsas bəyannamə Avropa İttifaqına üzv dövlətlərin Brüsseldəki Şərqi Tərəfdaşlığı Sammitində qəbul edəcəyi bəyannamədir ki, o daha əhəmiyyətlidir. Bununla bağlı müvafiq Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin xarici işlər nazirləri fəaliyyət göstərirlər. Biz eyni zamanda, platforma olaraq səsvermədə iştirak etməməyə qərar verdik. Ancaq forumda prosedur fərqlidir. Bu il iştirakçıların sayı 170-dən çoxdur, deklarasiyanın qəbulu üçün 50+1 tələb olunur. Səsvermə nəticəsində deklarasiya 130 səsle qəbul olundu. Mən

İYİ Partiyasının simvolları: Vatikan, yoxsa Oğuzlar?

Meral Akşenerin yeni partiyasının simvollarının arxasındakı "gizli mənalarla" bağlı müxtəlif versiyalar var

Oktabrın 25-də yeni partiyasını elan edən Meral Akşener və partiyası Türkiyə gündəminin əsas mövzularından biri olaraq qalır. Yeni partiyanın adı, loqosu, təsisçiləri, rəhbərliyində təmsil olunan nüfuzlu şəxslər, eləcə də daxilə və xaricə hansı dairələrə yaxın olması ilə bağlı bir çox yazılar, ekspert rəyləri, analizlər yayılıb.

Ancaq M.Akşenerin yeni partiyasının ən çox müzakirə olunan elementləri partiyanın adı, bayrağı, loqosu oldu. Qeyd edək ki, M.Akşenerin liderliyində qurulan yeni partiyanın adı İYİ Parti oldu. Azərbaycan türkcəsində yaxşı mənasında olan İYİ həm də simvol daşıyır. "İYİ" sözünün yazılışı qədim türklərin "Kayı" (Qayı) boyunun işarəsinin yazılışı ilə bənzərdir. Bu barədə ötən gün İYİ Partiyasının təsisçilərindən biri, uzun illər Türk Tarix Qurumunun rəhbəri olmuş Yusuf Halaçoğlu açıqlama verib. Twitter hesabından yazdığı açıqlamada Kayı boyunun məşhur simvolunun rəsmi paylaşan Halaçoğlu "İYİ Parti və emblemi ilə bağlı bir çox ipə-sapa yatmayan sözlər işlədirlər. Öz mədəniyyətlərindən xəbəri olmayanlara, bez buna nə deyəcəksiniz?" deyərək qeyd edib.

İYİ Partiyasının loqosu da qədim türklərin simvollarından alınmış. Günəş formasında olan dairənin kənarlarına saçılan sarı-lacivərd rəngli 8 xətti var. Bu 8 cizgi yeni partiyanın 8 prinsipini açıqlayır. Bunlar: ümid, qərarlılıq, ədalət, gələcək, bilgi, zənginlik, cəsarət və mədəniyyətdir. Yeni partiyanın şüarı isə "Türkiyə İYİ (yaxşı) olacaq"dır.

Ancaq bu açıqlamalar yetərli deyil. Türkiyədə bir sıra media orqanlarında, eləcə də sosial şəbəkələrdə M.Akşenerin yeni partiyasının simvollarının arxasındakı "gizli mənalarla" bağlı müxtəlif versiyalar yayılmaqdadır. Hətta 8 guşəli ulduzun Vatikanın mərkəzi Müqəddəs Pyotr meydanını əks etdirdiyini iddia edənlər də var.

Qeyd edək ki, Oğuz türklərinin Kayı boyları 11-ci əsrdə Anadoluya gəliblər. Osmanlı sülaləsi də Kayı boyundan olub. "Kayı" sözü özü də güc, qüvvə və qüdrət deməkdir.

Qeyd edək ki, yeni partiyanın şüarı və sim-

Yusuf Halaçoğlu @yusufohalacoglu - 4 sa.
İYİ PARTİ və emblemi için bir sürü ipə sapa geymiş yakıştırmalar yapıyor.Kendi kültüründen haberi olmayanlara.Peki buna ne diyeceksiniz?

volları ilə bağlı yaxın günlərdə Meral Akşenerin və ya təsisçilərdən birinin açıqlama verməsi gözlənilir. Ancaq aydın məsələdir ki, simvol və rəmlərə çox ciddi önəm verən Türkiyə cəmiyyətində yeni partiyanın "Günəş" şəkilli emblemi hələ uzun müddət müzakirə olunacaq.

□ KƏNAN

da öz fikirlərimi bildirdim. Dünən və bu gün ərzində olan bütün müzakirələr bizim ölkənin maraqları üçün problem yaratmır. Bəyannamə məcburi hüquqi qüvvəsi olmayan bir sənəddir, sadəcə, tövsiyə xarakteri

Tərəfdaşlığı Sammiti keçiriləcək. Sammitdə də gözlənilir ki, Ermənistan və Azərbaycan yekun müqaviləni imzalasın. Bunun əsasında da artıq növbəti mərhələlər davam edəcək. Dağlıq Qarabağ məsələsi bi-

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Xəbər verdiyimiz kimi, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) İdarə Heyəti Trans Anadolu Qaz Kəməri layihəsinin (TANAP) icrası üçün "Cənub Qaz Dəhlizi" QSC-yə (SGC) 500 milyon dolların ayrılmasını təsdiqləyib.

"Human Rights Watch" (HRW) beynəlxalq təşkilatının biznes və insan hüquqları üzrə əməkdaşı Ameliya Noymayer AYİB İdarə Heyətinin bu qərarını Azərbaycanda zəruri islahatlara təsir üçün əldən buraxılmış fərsət adlandırıb.

HRW-nin saytında yerləşdirilmiş "Azərbaycan qaz nəqli üçün 500 milyon ABŞ dolları ölcüsündə kredit alıb" sərlövhəli məqalədə Noymayer qeyd edir ki, AYİB kredit məsələsindən islahatları təşviq etmək üçün alət kimi istifadə edə bilərdi, amma bu fərsəti əldən buraxıb: "Bank kredit ayrılması haqqında qərar qəbul edib, baxmayaraq ki, beynəlxalq Mədən Sənayesində Şəffaflıq Təşəbbüsü (MSŞT) bu yaxınlarda hökumət vətəndaş cəmiyyəti qruplarına qarşı mübarizəyə son qoymadığı üçün Azərbaycanın fəaliyyətini dayandırmışdı. Və bu qərar AYİB tərəfindən dəstəklənmişdi." ("Turan")

Məqalədə həmçinin qeyd olunur ki, AYİB MSŞT-nin bu qərarını dəstəkləmişdi və "çoxpartiyalı demokratiya və plüralizm" prinsiplərini ehtiva edən siyasi mandata malik yeganə coxtərəfli inkişaf bankıdır.

AYİB və digər beynəlxalq maliyyə-kredit təşkilatları Azərbaycana vəsaitləri ayırarkən siyasi islahat şərtləri qoyurmu? Hökumət irihəcmli kreditləri alarkən "pul əvəzinə islahat" tələbi ilə üzlaşırımı?

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Banklar pulu onsuz da ayırır"

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Təşkilatının rəhbəri, Mədən Sənayesində Şəffaflıq Tə-

şəbbüsünün Azərbaycanda icrası prosesində iştirak edən vətəndaş cəmiyyəti təmsilçisi Mirvari Qəhrəmanlı bildirir ki, beynəlxalq maliyyə-kredit təşkilatları hansısa layihəyə pul ayırarkən onun iqtisadi-siyasi əhəmiyyətini daha çox nəzərə alırlar, nəinki Azərbaycanda siyasi azadlıqlar məsələsini: "Dünya Bankı da belə edir, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı da, digər qurumlar da. Bizim uzun illərdir apardığımız müşahidələr göstərir ki, xüsusilə enerji sahəsindəki layihələrə vəsait mütəəq ayrılır. Avropa Bankının pul ayırdığı Cənub Qaz Dəhlizi və TANAP-ın Avropa Birliyi üçün çox böyük siyasi-iqtisadi əhəmiyyəti var. Bu layihə Avropanın Rusiya qazından asılılığını azaldacaq, bəzəddə rus qazına alternativ yaradacaq. Gələcəkdə Orta Asiya da bu marşrutu qoşulması nəzərdə tutulur. Belə bir layihəyə pul ayrılması daha çox ele siyasi qərardır, nəinki iqtisadi".

Təşkilat rəhbərinin sözlərinə görə, beynəlxalq təşkilatların hansısa başqa qərarı verməsi üçün onlara tam əsaslandırılmış təkliflər göndərməliydi: "Konkret olaraq, Avropa Bankı sifariş qəbul etmir. Ona Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin pul ayrılan layihələrin icrasına effektiv nəzarət təşkil etmək imkanında olmadığını, bunun isə bilavasitə hakimiyyətin təzyiqlərindən qaynaqlandığını isbatlayan hesabatlar göndərməliydi. Belə bir hesabat göndərməyib. Hər bir siyasi məhbəs siyahısı hazırlayıb, kimi istəyir onu salır siyahıya. Yeni

Pul əvəzində iqtidardan islahat tələbi

"Human Rights Watch" Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının "Cənub Qaz Dəhlizi"ne 500 milyon dolların ayrılmasına niyə qəzəblənib?

bu məsələdə belə vahid mövqə qoyulmayıb ortaya. Biz yaxşı işləyə bilərik, vətəndaş cəmiyyətinin vəziyyəti də buna imkan vermir. Avropa Bankı o zaman kredit ayırmazdı ki, layihənin icrasının həmin ərazidə yaşayan insanları əvvəlkindən yoxsul vəziyyətə salacağı, sosial-iqtisadi və siyasi hüquqların kütləvi şəkildə pozulmasına rəvac verəcəyinə dair əsaslandırılmış təkliflər verirdi. Digər tərəfdən, TANAP bilavasitə Türkiyə ərazisində icra olunacaq. Buna görə də bank

kredit ayırmaqdan imtina etməsi üçün bu prinsiplərin Türkiyədə - kəmərci keçən ərazilərdə pozulması isbat olunmalıydı".

M.Qəhrəmanlı, ümumiyyətlə, hesab edir ki, indiyədək heç bir beynəlxalq təşkilat siyasi vəziyyətə görə Azərbaycanın enerji sektorunda icra olunan layihələrin maliyyələşdirməkdən imtina etməyib: "Cənub Qaz Dəhlizinə İtaliyada mane olmaq istədilər, nəticəsiz qaldı. Yeni layihənin siyasi-iqtisadi yükü o qədər böyükdür ki, Azərbaycanda və

təndaş cəmiyyətinin problemlərinə görə ona maliyyə ayırilmaması qeyri-mümkündür".

Mehman Əliyev: "İslahat tələbi həmişə olub, olacaq"

"Turan" agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev isə bu fikirdədir ki, beynəlxalq maliyyə institutları kredit ayırarkən Azərbaycana siyasi islahatlarla bağlı tələbləri çox zaman irəli sürürlər: "Neftin qiyməti ucuzlaşdığı zaman - təxminən 2015-ci ildə Azərbaycan hökuməti beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından böyük həcmə yardım almaq istəyirdi. Söhbət hərəddə 20 milyard dollara yaxın məbləğə gedirdi. Bu vəsaitlərin verilmədi. Beynəlxalq qurumlar bildirdilər ki, vəsaitləri yalnız islahatlara ayıra bilərik. Onlar hesab edirdilər ki, ölkədə ciddi islahatlar aparılıb korrupsiya və rüşvəxorluğun qarşısı alınmasa, şəffaflıq yaradılmasa bəhrədən çıxma bilməyəcək, həmin vəsaitlər oğurlanacaq. Ona görə də şərt qoydular ki, islahat aparılsın. Buna görə də hökumət müəyyən vədlər verdi,

12 yol xəritəsi qəbul olundu, indi də bildirirlər ki, o xəritələr icra olunur, işlər görülür və sair. Ona görə də həmin qurumlar tərəfindən bir neçə milyard dollar vəsait ayrıldı. Yəni demək istədiyim odur ki, beynəlxalq təşkilatların həmişə belə şərtləri olub, olacaq da".

Konkret AYİB-lə bağlı məsələyə gəlincə, M.Əliyevin deydiyinə görə, HRW rəsmisi bankın prosesinin içində olub, Azərbaycanın MSŞT çərçivəsində üzünə götürdüğü öhdəliklərə əməl etmədiyindən xəbərdar ola-ola kredit ayırdığına görə qınayır: "Avropa Bankı Dünya Bankı kimi, MSŞT-nin icrasında iştirak edən qurumlardan biridir. Yəni bu bankın orada gədən bütün proseslərdən məlumatı var. O xanım da buna görə bankı qınayır ki, islahatların aparılmadığı bir şəraitdə belə qərar verilməsi nə qədər düzgündür? Əsasən vətəndaş cəmiyyətinin vəziyyətini qaldırır. Hansı ki, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının əsas prinsipi budur ki, vəsait ayrılan layihələrin icrasına effektiv itimai nəzarət olunsun. Belə nəzarəti isə ancaq müstəqil vətəndaş cəmiyyəti, müstəqil mətbuat yarada bilər. Azərbaycanda isə buna imkan verilmir. İmkan verilməyendə isə məmurlar ayrılan vəsaitləri oğurlayırlar."

Müsaibimiz deyir ki, şəffaflıq, hesabatlılıq, vəsaitlərin düzgün xərclənməsi kimi məsələlər bundan sonra da maliyyə ayrılarkən irəli sürülən əsas şərtlər olaraq qalacaq.
□ Dünya SAKIT

7-8 il əvvəl idi, bir səhər evdən eşiyyə çıxanda gördüm ki, doqquzmərtəbəli binaların geniş həyatında o qədər çox avtomobil var ki, iynə atsan yer düşməz. Normalda həyatımızda bu qədər maşın olmurdu, gecədən saxlayanlar isə səhər o başdan iş-güclərinin dalınca gedirdilər, həyat boşalardı.

Xalid KAZIMLI

Suriya "çağırışçıları"

Fikir verdim ki, yolların kənarı da, o biri binaların həyətləri də avtomobillərlə doludur və maşınlar aram-aram gəlməkdə, toplaşmaqda davam edirlər. İşdən hali olanlardan biri izahat verdi ki, bu gün Ramazan bayramıdır, şəhərin hər yanından əxilər bu yaxınlıqdakı məscidə toplaşırlar. O məscid isə minlərlə adamı tutacaq qədər böyük deyildi. İbadətə, bayramlaşmağa gələn isə ailəlikcə gəlmişdi.

Bu mənəzərni gören hər kəs ilk dəfə onda bu caminin nə qədər böyük, çoxsaylı olduğuna şahidlik etdi. Ona qədər hamı elə bilirdi ki, 100-150 nəfər ibadət adamlarıdır, dini qaydalarına uyğun, öz bildikləri kimi yaşayırlar, bir adama deyib-dolaşdıqları, ziyan yetirdikləri yoxdur.

O zaman hamı onlara gərəkəndə də tolerant yanaşırdı. Ancaq bütün camilələrdə, sektalarda olduğu kimi, onların arasında da sözünü, niyyətini gizlətmədən danışan adamlar vardı və bir gün onlardan biri başqa məzhəbdən olanları "kafir, cəhənnəm odunda yanacaq məxləqlər" adlandırdı. Bu, bir az narahatlıq doğurdu, amma üstlərinə gədən olmadı.

Qısa bir müddətdən sonra başqa bir möminə xanım öz dindəşilə ictimai yerdə danışarkən üçüncü şəxs haqqında "hə, o binada bizim bir cəmiyyət müəssisə mülkiyyətimizdir" demiş, yerdə qalan bina sakinlərinin dini mənsubluğunu şübhə altına almışdı.

Sonra ölkədəki bezi məs-

lilər öz üzərlərinə hərbi komissarlıq vəzifəsi götürdülər, gəncləri, yetkin adamları səfərbər edib Əfqanıstan, Pakistan, Suriya və İraq kimi lokal döyüşlər gedən ölkələrə, savaşa, ləhbüd ölümə göndərməyə başladılar.

İlk "mücahidlər partiyası" Əfqanıstana göndərilmişdi. O zaman bu mövzuda yazmaq o qədər də dəb deyildi, amma biz yazmışdıq. Ertesi gün sosial şəbəkədə hücumlara məruz qaldıq. Adını belə gizlətməyən bir şəxs yazırdı ki, kafirlər, dinimizin uğrunda savaşa qalxan insanların adını niyə hallandırırırsınız. Cavab verdik ki, bundan ötrü onların Əfqanıstana getməsinə nə ehtiyac var, öz torpaqlarımız düşmən tapdığında, ermənilər məscidlərimizi ən azı anbara döndəriblər. Həmin adam çox hiddətləndi, bizi söydü, hədələdi, ölüm arzuladı, qarğış tökdü.

Suriyada vətəndaş müharibəsi qızıqanda isə artıq bütün "çağırışçı"ları oraya göndərməyə başladılar. Cihad yeri Suri-

yaydı. Bizim yaşayış məntəqəsindən də xeyli mömin səfərbəriyə cəlb olunmuşdu, gecəyə getmişdilər, həm də ailəli-uşaqlı.

Bundan başqa, yaxından-uzaqdan tanıdığımız şəxslərin də qohumları arasın-

öldürülür, gənc dul qadınlar başsız qalır, çox keçmədən başqa döyüşçülərə erə verilir, azyaşlı uşaqlar ortalıqda qalır-dılar.

Bu günlərdə İraqda və Suriyada tapılan azyaşlı azərbaycanlılar məhz həmin gənc ailə-

lər minlərlə digər döyüşçünün xidmətinə verilsin.

Bu xüsusda Sumqayıtda baş verən silahlı insident yəqin ki, hamının yadındadır. 4-5 il öncə bir nəfər məsciddə üzünü camaata tutub demişdi ki, özünü din uğrunda savaşa gətirmirsiniz, onda qızlarınızı, bacılarınızı göndərin, döyüşən qardaşlara xidmət eləsinlər. Bu sözün üstündə atışma düşmüşdü, ölənlər və yaralananlar olmuşdu.

Elə o zamanlar ölkədə ciddi bir narahatlıq dalğası baş qaldırdı, insanlar düşüncü deyildi ki, radikal sektanın üzvləri çox yerdə olduğu kimi, bizim ölkədə də nəsə bir hadisə törədə, qarışıqlıq yarada bilərlər. Xoşbəxtlikdən, elə bir ajiotaj doğuran hadisə baş vermədi. Yalnız hərddən hansısa metrostansiyasının yaxınlığında yerləşən binada silahlı insident olduğu, hüquq-mühafizə orqanlarına müqavimət göstərən ekstremist qrupun zərərsizləşdirildiyi bildirildi.

Dünən də bənzər xəbərlər yayılıb. Hadisə Lökbatanda olub. İddia edilir ki, bu ekstremist qrup müxalifət qüvvələrinin keçirmək istədiyi mitinqdə partlayış törətmək niyyətində imişlər və onlar məhv edilib.

İndilikdə həqiqət tam təfərrüatı ilə ortada deyil. Bilinə budur ki, adları çəkilən şəxslər silahlı müqavimət göstəriblər.

Əslində bu, bəs edir. Odlu silah, partladıcı maddə toplan, üstəlik, hökumət qüvvələri ilə atışmaya giren insanların niyyəti saf ola bilməz.

da azyaşlı uşaqlarıyla Suriyaya, "müqəddəs müharibə"yə yollanan gənc ailələr vardı. Nə işdirsə, Suriyaya çatandan sonra demək olar ki, "çağırışçı"ların hamısında ailə başçısı

lərin övladlarıdır. Belə bir versiya var ki, əksər ölkələrdən "cihadçılar" ona görə arvadları ilə birlikdə Suriyaya gəlməyə vadar ediblər ki, ailə başçısı öldükəndən sonra dul qalan qadın-

Azərbaycan və Türkiyənin silahlanması yeni mərhələyə keçir

Müasir dövlətin hərbi qüdrəti şübhəsiz ki, ən əvvəl onun xarici silah bazarlarından asılılıq dərəcəsi ilə ölçülür. Mühərribə şəraitində olan və ya mühərribə aparan ölkə üçün bu faktor ikiqat önəm daşıyır. Əgər bir ölkə xaricdəki silah bazarlarından asılı deyilsə, üstəlik, özü başqa ölkələrə silah ixrac edərsə, bu, əlbəttə ki, onun böyük hərbi qüdrətindən xəbər verir. Söhbət özünün hərbi-sənaye kompleksini qurmuş dövlətlərdən gedir.

Böyük hərbi qüdrətin, güclü yerli hərbi-sənaye kompleksi yaratmağın əsas şərti isə güclü iqtisadiyyata, böyük iqtisadi potensiala malik olmaqdır. Nə xoş ki, son illər qardaş Türkiyə bu istiqamətdə hiss ediləcək, böyük uğurlar əldə edib. Özü də Türkiyə həm kiçik çaplı silahlar, həm də ağır və zirehli döyüş texnikası və sistemləri (tanklar, raket sistemləri) istehsalında hərbi-sənaye kompleksini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirə bilib. Ən önəmlisi, Türkiyə silah alıcısından silah satıcısı olan ölkəyə çevrilməkdədir.

Qardaş məmləkətin istehsal elədiyi müasir döyüş maşınları və sistemləri (məsələn, "Qasırgın" reaktiv raket sistemləri, "Bayraqdar TB 2" pilotsuz uçuş aparatları) artıq Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinin də sərəncamında var. Bundan əlavə, ərazisinin 20 faizi erməni işğalı altında olan ölkəmiz də son illər öz hərbi sənaye kompleksini inkişaf etdirmək və beləliklə, xaricdən silah asılılığını minimuma endirmək yönündə uğurlar qazanmaqdadır. Son vaxtlar Azərbaycanda hərbi sursatlar istehsal edən zavodların, İsrail, Türkiyə və Pakistanla birgə yaradılan hərbi müəssisələrin sayının artması buna sübutdur.

Bu arada məlum olub ki, Türkiyə "Korhan" adlı yeni nəsil döyüş maşınlarının istehsalına hazırlaşır. Musavat.com Tend-ə istinadən xəbər verir ki, sözügedən döyüş maşınlarının layihəsi Türkiyənin müdafiə şirkəti ASELSAN-ın mühəndisləri tərəfindən ərsəyə gətirilib. O da bildirilir ki, kütləvi istehsal prosesi təşkil ediləndən dərhal sonra həmin döyüş maşınları Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin sərəncamına veriləcək. Lakin maşınların xarakteristikası hələ ki açıqlanmışdır.

Yada salmaq ki, qardaş ölkə az öncə müdafiə sənayesini gücləndirmək layihəsi çərçivəsində "Elektromanyetik Top Sistem" adlı elektromaqnit artilleriya sistemlərini reallaşdırmağa başlayıb. KİV-in məlumatına görə, yeni silah növü kütləvi istehsalatla başlanandan sonra "Tufan" adı alacaq və o da Türkiyə ordusunun sərəncamına veriləcək.

Onu da qeyd etmək ki, qardaş ölkə 2011-ci ildən yerli müdafiə sənayesini gücləndirmək çərçivəsində PKK ilə mübarizədə özünü yaxşı göstərmiş mobil forpostlar, "Canik TP9" tapançaları, ANKA pilotsuz təyyarə-

Bakı "İsgəndər"ə alternativ

sistemlərin istehsalını

quracaq - ilginç gözlənti

İki qardaş ölkə yerli hərbi və müdafiə sənayesini daha da gücləndirmək xətti götürüb; **ekspert:** "Azərbaycan artıq "Polonez" və zenit tipli raket sistemlərinin istehsalına başlaya bilər..."

ləri və digər hərbi texnika növlərinin istehsalını qurub. Qardaş ölkədə habelə, yerli istehsalı döyüş lazer sistemlərinin hazırlanması prosesi gedir - hansılardan ki, prototipi artıq hazırdır. Az öncə isə Türkiyədə yerli istehsalı uzaq mənzilli (280 km) "yer-yer" tipli raketlərin sonuncu sınağı həyata keçirilib. KAN adı alan yeni raketlər bundan sonra Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin sərəncamına verilecək.

Sadalanan faktlar Türkiyənin artan hərbi qüdrətinin göstəricisi olmaqla yanaşı, təbii ki, Azərbaycana da sevidir, onun gücünə güc qatır. Çünki Türkiyənin artan (hərbi) gücü, uğuru Azərbaycanın artan (hərbi) gücünü, uğurunu və enində-sonunda da həmin silahlar bizdə də olacaq. Üstəlik, münasib qiymətə.

Bundan əlavə, Azərbaycan o halda Rusiyanın, hansısa başqa ölkənin deyil, məhz qardaş dövlətin büdcəsini zənginləşdirmiş olacaq və yaxud Rusiyadan, hansısa başqa ölkədən yox, məhz müttəfiq dövlətdən silah asılılığında olacaq. Bu isə artıq geosiyasi önəm daşıyır.

Əlbəttə ki, Qarabağ konfliktini həll edilməmiş, qəliz problemi olan Azərbaycan üçün öz hərbi sənaye kompleksini inkişaf etdirmək də az önəm kəsb

etmir. Artıq vurğulandığı kimi, ölkəmiz bu yöndə də uğurlar əldə etməyə başlayıb.

"Heç də uzaq olmayan müddətdə Azərbaycan raket texnikası istehsalı sahəsində müəssisələr yarada bilər". Bu sözləri axar.az -a açıqlamasında sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseynli təzəce imzalı olan Bakı-Minsk silah anlaşmasını şərh edərkən deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan-Belarus əməkdaşlığı "İsgəndər" raket sistemlərinə rəqib sayılacaq "Polonez" reaktiv yaylım atəş sistemlərinin alınması barədə anlaşma ilə daha üst səviyyəyə qalxıb.

"Artıq "Polonez" reaktiv yaylım atəş sistemlərinin bir hissəsi Azərbaycana daxil olub və davamı da gələcək. Bakının əsas məqsədi nəinki Belarusla raket texnikası sahəsində əməkdaşlıq etmək, lazım gələrsə, bu istehsal sahəsini Azərbaycana da daşımaqdır. Sözügedən sistemlər öz səmərəliliyinə görə dörd istiqamətə atəş açmaq və bununla da havada daha çox raket texnikasını zərərsizləşdirmək imkanına malikdir", - deyə politoloq qeyd edib.

Ekspert daha sonra deyib: "Minsk Azərbaycanın hərbi sənaye kompleksinin yaradıl-

masına bu qədər yaxından yardımçı olmağa verilən dəyərdən xəbər verir. Azərbaycanın Belarusla qarşılıqlı faydalı hərbi ticarət əlaqələri hər iki tərəf üçün böyük səmərə vəd edir".

Politoloqa görə ki, Bakı-Minsk hərbi əməkdaşlığının İrəvan-Moskva hərbi əməkdaşlığına paralel surətdə inkişaf etməsi indidən bəzi dairələri təşviş salıb: "Çünki Bakı-Minsk silah sövdələşməsi hərbi hədəflərimizlə yanaşı, özündə bir çox siyasi dividentləri də ehtiva edir. Birincisi, Azərbaycan Rusiyanın Ermənistanı verdiyi "İsgəndər-M"-lərə uğurlu alternativ əldə etdi və bunu rus və erməni mütəxəssislər də etiraf edirlər. İkincisi, heç də uzaq olmayan müddətdə Azərbaycan raket texnikası istehsalı sahəsində müəssisələr yarada bilər. Azərbaycanda sovet dövründə bu sahədə yaradılan zavodların işə salınacağı məsələsinin gündəmə gələcəyini istisna etmək olmaz. Güman edirik ki, Bakı bu istiqamətdə fəallığını artıraraq tezliklə, "Polonez" və zenit tipli raket sistemlərinin istehsalına başlaya bilər".

Politoloq Azərbaycanın hərbi sahədə əməkdaşlıq etdiyi ölkələrin siyahısının yaxın vaxtlarda genişlənmə biləcəyini də açıqlayıb.

□ **Siyaset şöbəsi**

Təşəkkürlər, Kseniya!

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Möcüzə baş verməsə, gələn ilin martında Putin öz prezidentliyini daha 6 il uzadaçaq. Yəni möcüzə baş verməsə, ondan cəmi bir ay sonra - apreldə Sərkisyan prezidentlikdən baş nazirliyə "sıçrayıb" erməni xalqını bir az da "xoşbəxt" edəcək - yəni kriminal rejiminin ömrünə 5 il də əlavə edəcək. Çünki Putin buna etiraz etməyəcək.

Niyə etiraz eləsin ki? Sərkisyanla 10 ildir "əl-ələ" verib işləyirsə, nədən o, öz etibarlı və sadıq "iti"ni başqası ilə dəyişsin? Yeri gəlmişkən, deyirlər, Kremlin indiki başçısı hər cür cinsdən olan itləri sevir...

Beləcə, torpaqlarımızın işğal orqanları - Rusiya və Ermənistanın Azərbaycan siyasətinin dəyişməyəcəyi ehtimalı ciddidir. Təbii ki, bizi ən çox şimaldakı seçkilər maraqlandırır. Çünki "divin canı şüşədə olduğu" kimi, Ermənistan adlı həlləm-qələm dövlət də bütünlüklə Rusiyadan və onun başındakı şəxsin iradəsindən asılıdır.

Rusiyadakı seçkilərdə şəxsiz ki, yenə inzibati resurslar hesabına Putin qalib gələcək. Putinin hakimiyyətdə qalması isə Azərbaycandakı siyasi duruma və proseslərə Kremlin ənənəvi təsirinin qalması deməkdir. Bura Moskvanın Azərbaycanla bağlı gözləntiləri də daxildir (Avrasiya layihələri və s.).

İş də ondadır ki, SSRİ yanlısı Putinin martda öz yerini bərkətməsindən sonra bu gözləntilər özünü daha qabarıq büruzə verə bilər. Nəzərə alsaq ki, gələn ilin payızında bizdə də prezident seçkisi keçiriləcək, o zaman 2018-də - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü ildönümündə Putinin Azərbaycan planları ilə bağlı ikiqat ehtiyatlı olmamız gərəkdir.

Odur ki, Kremlin "danışan dilləri"ndən olan Vladimir Jirinovskinin "Qarabağ probleminə görə Azərbaycan və Ermənistan Rusiyanın tərkibinə daxil olmalıdır" kimi avantürist çağırışlarını qəribçiliyə salmaq olmaz. 100 illik yubiley əfəfində heç olmaz. Doğrudur, Ermənistan çoxdan Rusiyanın quberniyasıdır. Ancaq Azərbaycan Ermənistan deyil, olmayacaq. Hər necə olmasa, şər deməsən, xeyir gəlməz...

Rusiyadakı seçkilərin Azərbaycana başqa yan təsirlərinə gəlincə, diqqət ediləsi daha bir fakt var: gördünüz yəqin ki, prezidentliyə iddiasını bəyan eləmiş Kseniya Sobçak "Kırım beynəlxalq hüquqa görə Ukrayna ərazisidir" deyən kimi Rusiya necə qarışdı, KİV-lər necə onun üstünə düşdülər?

Rusiya siyasi istəblişmənin qırğılarından olan Vladimir Jirinovski isə 36 yaşlı xanımın həbsini tələb elədi. Sən demə, Kseniya Sobçak bu açıqlama ilə Rusiyanın ərazi bütövlüyünü dəyişməyə çağırıb və qanunu pozub. Halbuki, Kırımın ilhaqını Rusiya xaric, cəmi 8 xırda ölkə (onların arasında Ermənistan da var) qanuni sayıb (Rusiyanın dünyadakı dostları bax, elə bu qədərdir!)

Yerdə qalan mütləq əksəriyyət - Avropa, ABŞ, Çin, Hindistan islam ölkələri, Türkiyə, Azərbaycan indi də Ukraynanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Eyni səbəbdən Rusiya 4 ildir ABŞ və Avropa Birliyinin maliyyə-iqtisadi sanksiyaları altındadır.

Sözü ona gətirik ki, Sobçak eslində sensasion bir şey də söyləməyib. Sadəcə, dünya birliyinin mövqeyini ifadə edib, Putindən fərqli olaraq beynəlxalq hüquqa, demək, həm də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə saygı sərgiləyib, separatizmə qarşı çıxıb, Kırım referendumunu faktiki, qanunsuz sayıb. Söz düşmüşkən, bu cəsarətinə görə ona xaxollarla birgə öz adımızdan bir "sağ ol!" deyək.

Amma çifayda. Jirinovski hardasa haqlıdır - Sobçaka iş kəsib bilər. Ona görə ki, 2016-cı ildə Dövlət Dumasında qəbul edilən əcaib qanuna görə, beynəlxalq hüquq Rusiya Konstitusiyası ilə ziddiyyət təşkil etdikdə Rusiyanın Konstitusiyası əsas götürülür. Vəssalam.

Amma Putin yəqin ki, Ksyuşanı Novalni kimi həbsə atdırmaz. Ona görə yox ki, bu gənc xanım Putinin müəlliminin - Anatoli Sobçakın qızıdır. Ona görə ki, seçkiyə demokratiya donu biçmək, real alternativlik görüntüsü yaratmaq üçün belə namizədə indi əshədə ehtiyac var. Üstəgəl, K.Sobçakın açıqlaması Putinə seçkidə əlavə səslər gətirə bilər. Niyə?

O səbəbə ki, Rusiya cəmiyyətinə bu gün də imperiya təfəkkürü hakimdir və Kırımın ilhaqı Putinin böyük uğurlarından biri sayılır - hərçənd, digər məsələlərdə Sobçak tamamilə ictimai maraqlardan çıxış edir. Ancaq təkrar edirik, bu günkü orta statistik rus acından ölsə belə, imperiya düşüncəsindən qurtula bilməyib, Putini Rusiya ərazisini böyükdən lider - çar kimi görür.

Keşke, yeni çar Rusiyası bu xüsusda şərini-xətasını bizdən uzaq edəydi...

Novruz Məmmədov "Euronews" kanalını ittiham etdi

"Euronews" bir neçə gün bundan öncə Myanmada baş verən hadisələri müasir zamanın ən böyük qaçqın böhranı adlandırıb. Bu, çox yaxşıdır və düzdür".

Bunu Azərbaycan prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi-şöbə müdiri Novruz Məmmədov özünün facebook səhifəsində yazıb.

"Amma Avropada özünü ən çox baxılan, tarazlı, neytral, müstəqil və ədalətli hesab edən telekanal Azərbaycanca ötən əsrin 80-ci illərinin sonu və 90-cı illərinin əvvəllərində baş vermiş qaçqın böhranı (bir milyondan artıq insan) haqda bir dəfə də olsun fikir söyləməyib", - deyərək vurğulayıb.

Putin: "Bu il Rusiyada 43 terror aktının qarşısı alınıb"

"Cari ilin ilk 6 ayında terror məqsədli 43 cinayətin və xarici kəşfiyyatın 30 kadrının fəaliyyətinin qarşısı alınıb".

RIA "Novosti" xəbər verir ki, bunu Rusiya prezidenti Vladimir Putin hüquq-mühafizə orqanlarının

əməkdaşlarına hərbi, xüsusi rütbə və dərəcələrin tədqiqat mərasimində bildirib.

"Cari ildə Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşları terror məqsədli 43 cinayətin qarşısını alıb, onlarla terrorçu öldürülüb, cinayətkar dəstələrin 800-ə yaxın üzvü həbs edilib. Bundan başqa, 66 terrorçu və ekstremist özek ləğv edilib", - deyərək vurğulayıb.

Rusiya prezidenti əks-kəşfiyyatın gördüyü işlərdən danışıq deyib: "Cari ilin birinci yarısında əcnəbi ölkələrin 30 kəşfiyyatçısının, xarici dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlıqda şübhəli bilinən 200-dən çox şəxsin fəaliyyətinin qarşısı alınıb".

Kataloniya hökuməti müstəqilliklə bağlı yekun qərar qəbul edə bilmədi

İspaniyanın Kataloniya Muxtar Əyaləti hökumətinin başçısı Karles Puçdemon Nazirlər Kabinetinin müşavirləri, müstəqilliyi müdafiə edən partiya və ictimai təşkilatların nümayəndələri ilə geniş müzakirələr

aparıb.

"Report" xəbər verir ki, müzakirələr rəsmi Madridin Kataloniyada keçirilən referendumla bağlı atdığı addımlara cavab olaraq görüləcək işlərə həsr olunub və 7 saat sürüb.

Toplantıda iştirak edənlərin çoxu əyalətin müstəqilliyinin elan edilməsinin tərəfdarı olsa da, məsələyə dair yekun qərar hələ qəbul olunmayıb.

Qeyd edək ki, İspaniya hökuməti oktyabrın 21-də Kataloniya Muxtar Əyalətinə qarşı ölkə konstitusiyasının 155-ci maddəsinin tətbiq olunması haqqında qərar qəbul edib. Həmin maddəyə əsasən, Kataloniyanın bütün rəhbərliyi hakimiyyətdən kənarlaşdırılıb, bütün səlahiyyətlər Madrid tərəfindən təyin olunmuş nümayəndəyə keçərək bundan sonra Kataloniyada növbədənənar parlament seçkiləri keçirilə bilər.

İspaniya hökuməti Kataloniyanın yerli rəhbərliyindən bölgənin müstəqilliyini elan edib-etməyəcəyi ilə bağlı qəti qərar qəbul etməsini istəyir.

İspaniya hökumətinin qərarı Senatın oktyabrın 27-nə təyin edilən sessiyasında təsdiq olunmalıdır.

Xəbər verdiyimiz kimi, İraq Kürd Regional Administrasiyası Bağdada müraciət edərək 25 sentyabr referendumunun nəticələrini dondurmağa hazır olduğunu bildirib. Kürd administrasiyası bunun qarşılığında atəşkəs və dialoq təklif edib. Ancaq İraq baş naziri Heydər İbadi bəyan edib ki, kürdlər qarşısında Bağdadın yeganə şərti referendumun ləğv olunmasıdır. Sitat: "Referendum nəticələrinin ləğv olunması və konstitusiyaya hörmət edilməsindən başqa bir şeyi qəbul edə bilmərik".

İraq parlamentindən isə bildiriblər ki, kürd administrasiyasından hər hansı rəsmi təklif almayıblar. Eyni zamanda bildirilib ki, referendumun nəticələrinin dondurulması fikri də əldəçıxdır, ciddi qəbul oluna bilməz. Çünki bu halda istənilən vaxt Ərbilin referendumun nəticələrini tanıması və hüquqi prosesə çevirməsi mümkündür. İraq rəsmiləri artıq referendum prosesinin geridə qaldığını, istənilən halda nəticələrin tamamilə ləğv olunmasını tələb etdiklərini bildiriblər. Atəşkəslə bağlı tələbə cavab olaraq Bağdadi bəyan edib ki, hazırda kürdlərə qarşı hərbi əməliyyatlar aparılmır. Hazırda İraq ordusu mövqelərinə yerləşdirilib. Bu isə o deməkdir ki, İraq ordusu 2003-cü ilə qədərki federal hökumət sərhədlərini tamamilə nəzarətə götürməlidir.

Çərşənbə günü Ankara-yə səfər edən baş nazir İbadi Türkiyə prezidenti ilə görüşdə PKK terroruna qarşı mübarizədən danışdı. Ərdoğan bildirib ki, iki ölkə terrora qarşı birgə mübarizə apara bilər. Maraqlıdır ki, Ankaradan sonra İbadi Tehrana gedib və İran ali dini lideri başda olmaqla, dövlət rəsmiləri ilə görüşüb. Ötən həftə sonu və bu həftənin əvvəlində isə İbadi Səudiyyə Ərəbistanı və İordaniyada səfərdə olub. İraq xarici işlər naziri İbrahim Cəfəri isə Moskvaya səfər edib.

Tehrandan İran ali dini lideri ilə görüşdə Heydər İbadi Amerikanın İraqa zərbə vuracağını bildirib. Sitat: "Amerikalılar fürsət tapan kimi İraqa zərbə vuracaqlar. Onların hiyləsindən ehtiyat etmək lazımdır. İraqda xalqın vəhdəti və birliyi son zamanlar qələbə və nailiyyətlərin əldə olunmasına səbəb oldu. İraq dövləti xalq qüvvələrinə, mücahid və mömin gənclərə dəstək verməklə terrorizm üzərində qələbə qazana bildi".

Ayətullah Xameneyi İraq dövlətinin qonşu ölkələrlə münasibətinin yaxşılaşması üçün səylərini müsbət qiymətləndirib. Ancaq eyni zamanda Amerikanın "çirkin planlarından" ehtiyatlı olmağı məsləhət görüb: "Onlara etibar etmək olmaz" - deyərək Ayətullah Xameneyi bildirib.

İraq rəsmilərinin regionda çoxsaylı təmaslarının

dəyişməsinin 90 faizini təminləyib. Hazırda əl-Qaim istiqamətində əməliyyatların sürətlə davam etdiyi, Suriya-İraq arasında əsas magistrallardan birinin azad edildiyi bildirilir. Kürdlər isə şimalda irəliləyən İraq ordusu mane olmağa çalışır. Ancaq buna baxmayaraq,

İraq-Türkiyə sərhəd-keçid məntəqələrinin tezliklə İraqın nəzarətinə keçməsi ona ağır maliyyə zərbəsi olacaq. Üstəlik, faktiki olaraq İran və Türkiyənin xarici təzyiqləri qarşısında qalan Bərzani İraq ordusu və könüllü birləşmələri qarşısında dayana bilmədi. Hətta bu gündən son-

Bərzaninin müstəqillik arzusu gözündə qaldı

İraq ordusu Suriya ilə sərhəd-keçid məntəqəsini nəzarətə götürdü

ra hər hansı savaşa başlatsa belə, bu, onun və administrasiyanın aqibətini daha da pisləşdirə bilər.

Bağdad isə danışıqlar üçün əsas tələb olaraq referendumun nəticələrinin ləğv olunmasını tələb edir. Faktiki olaraq əvvəlki sərhədlərə qayıtmağa məcbur olan Bərzaninin referendumu ləğv etməsi onun biabırçı məğlubiyyəti deməkdir. Üstəlik, məlum oldu ki, faktiki olaraq Bərzanini İsraildən başqa heç bir dövlət açıq dəstəkləmədi. İsrail isə yalnız Fransa, ABŞ, Rusiya kimi ölkələrdə gizli diplomatiya aparmağa çalışıb. Ancaq bu cəhd nəticəsiz başa çatıb.

Hətta ABŞ kimi kürd himayəçisi olan dövlət belə Bərzanini qoruya bilmədi. Bağdadın təzyiqləri bir az da artırması nəticəsində Bərzani ya hakimiyyəti qoyub getməli olacaq, ya da savaşa girib ağır məğlubiyyət riskini göz önünə almalıdır. Bu səbəbdən də Bərzani Bağdadla ən minimal şərtlərlə də olsa danışıqlar tələb edir. Bu məsələdə bu həftənin əvvəli Ərbildə olan ABŞ dövlət katibinin də rolu olmamış deyil. Ehtimal ki, Tillerin Bərzaniyə Bağdadın artan təzyiqləri qarşısında onu və tayfasını gözləyən aqibətdən xəbərdar edib.

Bağdad isə hələlik Bərzaniyə bərabər hüquqlu danışıq şansı tanımır. Referendumun nəticələrinin ləğv olunması isə kürd dövləti arzusunun ən azı bir neçə on illiyə arxivə atılması deməkdir. Bu mənada indi Bərzani riskli oyun içərisindədir, bir anda hər şey dəyişə bilər, nisbətən yaxşıya və ya daha pisə.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

davam etdiyi bir vaxtda İraq silahlı qüvvələri ölkənin şimalında əməliyyatları davam etdirir. Kürd peşmərgələrini sıxışdıraraq 2003-cü ilə qədərki sərhədlərə geri oturdan İraq ordusu ilə ara-sıra kürdlər arasında toqquşmalar olsa da, böyük müharibə baş verməyib. Kürdlər İraq ordusu ilə genişmiqyaslı toqquşmalara girməkdən ehtiyat edirlər. Son məlumatlara görə, İraq ordusu Mosulun şimal-qərbində Zumar cəbhəsi boyunca peşmərgə mövqelərini artilleriya atəşinə tutub. Bu məlumatı Ərbil yayıb. Hazırda İraq ordusunun Mosul əyalətində kürd qüvvələrinin yerləşdiyi mövqelərə doğru irəlilədiyi qeyd olunur.

Bundan başqa, baş nazir İbadinin əmri ilə İraq silahlı qüvvələri Suriya sərhədlərində əl-Qaim və Rava bölgələrini İŞİD-dən təmizləmək üçün hərbi əməliyyata başlayıb. İraq baş naziri bəyan edib ki, İŞİD silahlılarının təslim olmaqdan və ya ölməkdən başqa çarələri yoxdur. Əməliyyatlar Suriya sərhədinə 10-12 km məsafədə yerləşən əl-Qaim və Rava şəhərlərinin azad edilməsi istiqamətində davam edir.

İraq ordusu hazırda 2014-cü ildə İŞİD-in ələ keçir-

Azərbaycana idxalına aksiz tətbiq olunan məhsulların qiymətində bahalaşma ola bilər. Buna aksiz dərəcələrinin artırılması yol açacaq. Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Aydın Əliyevin dediyinə görə, siqaret və alkoqollu içkilərə tətbiq olunana aksiz vergisi çoxdandır dəyişməz qalıb: "Bu dərəcələrə çoxdandır baxılmır.

Bildiyiniz kimi, ölkəmizdə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri inkişaf edir. Digər tərəfdən, siqaret və alkoqollu içkilər ilkin zəruri məhsullar deyil. Tütün və spirtli içkilərin idxalı məsələsində biz ilk növbədə əhalinin sağlamlığını düşünməliyik. Həmçinin Azərbaycanda bu gün tütün və alkoqollu içkilər istehsal edən kifayət qədər müəssisə var".

Xatırladaq ki, Azərbaycanda aksiz vergisi sonuncu dəfə 2015-ci ilin fevralında artırılıb. Həmin vaxt Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən aksiz vergisinə cəlb olunan malların aksiz dərəcələrinin təsdiq edilməsi haqqında" qərarına edilən dəyişikliyə ölkəyə gətirilən etil spirtli üzrə aksiz dərəcəsi 1 ABŞ dolları və ya o zamankı 0,8 manatdan 2 manata, pivə üzrə litr üçün 1 ABŞ dolları və ya 0,8 manatdan 1 manata qaldırılıb. Üzüm şərabları üzrə demək olar ki, dəyişməyib və əvvəlki 2,5 dollar əvəzinə 2 manat həddində müəyyən edilib. Əvəzində indiyədək aksiz vergisinə cəlb edilməyən şampan şərablarının hər litri üçün 2,5 manat aksiz vergisi müəyyən edilib. Eləcə də viski, rom, araq, likör və sair içkilər üçün aksiz dərəcələri 20 faiz artaraq, 6 dollar və ya 4,8 manatdan 6 manata qaldırılıb.

Həmin qərarla aksiz dərəcəsi kəskin artırılan mallardan biri də siqaretlər və tütün məmulatları olub. Bu məhsulların aksiz vergisi təqribən 3 dəfə artırılaraq, hər 1000 ədəd siqaret üçün 1,8 dollar, yəni 1,44 manat əvəzinə 4 manat müəyyən edilib. Siqarlar üçün hər 1000 dənəyə 10 manat aksiz vergisi müəyyənləşdirilib. Qərardan dərhal sonra daxili bazar da adları qeyd olunan bütün məhsulların qiymətində ciddi artım qeydə alınıb. Daha sonra isə ölkədə baş verən 2 kəskin devalvasiya, həmçinin dünya bazasında xammalın bahalaşması nəticəsində qiymətlər xüsusilə siqaretlər üzrə az qala 1,5-2 dəfəyədək

DGK rəhbəri A.Əliyev artımın aşağı həddə olacağını deyib. Amma rəqəmlərə diqqət yetirdikdə, nəzərdə tutulan proqnoza əməl edilməsi üçün artımların elə də aşağı olmayacağını

Qeyd edək ki, bu il ölkədə 3200 hektar sahədə tütün əkilib. 2021-ci ilədək bu sahənin 6 min hektara çatdırılması nəzərdə tutulur ki, bu da 12 min ton quru tütün əldə etməyə im-

Siqaretin bahalaşacağı gözlənilir

Aksiz vergisinin ən aşağı həddə belə artırılmasının daxildəki qiymətlərə təsir edəcəyi heç kimdə şübhə doğurmur

artıb. Bu şəraitdə aksiz vergisinin ən aşağı həddə belə artırılmasının daxildəki qiymətləri yenidən artıracağı heç kimdə şübhə doğurmur.

Qeyd edək ki, gələn il Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə büdcə daxilolmalarının 2 milyard 430 milyon manatının təmin olunması nəzərdə tutulur. Bu cari ilin proqnozundan 180 milyon manat (8 faiz), 2016-cı ilin icrasından isə 138,4 milyon manat (6 faiz) çoxdur. Bu zaman aksiz vergisi üzrə proqnoz bu ilkindən 91,1 faiz və ya 82 milyon manat çox olmaqla 172,2 milyon manata qaldırılıb. Maliyyə Nazirliyi tərəfindən açıqlanan büdcə ilə bağlı təqdimatda qeyd olunur ki, bu proqnoza əməl etmək üçün tütün məmulatları və alkoqollu içkilərin aksiz vergisi artırılacaq. Təqdimata görə, artımın bir səbəbi adları çəkilən məhsullarının bahalaşması nəticəsində aksiz vergisinin onların qiymətindəki dəyərinin azalmasıdır. Digər səbəb isə həmin məhsullar üzrə daxili istehsal qorumaqdır.

görürük. Belə ki, ölkəyə tütün və tütün məmulatlarının idxalında ildən-ilə azalma qeydə alınır. DGK-nın məlumatına görə, bu ilin 9 ayında Azərbaycana 114,66 milyon dollarlıq tütün və tütün məmulatı idxal olunub. Bu, ötən ilin analoji dövründə qeydə alınmış 120,5 milyon dollarlıq idxalda 5 faizə yaxın azalma deməkdir. 2015-ci ilin 9 ayında isə bu məhsulların idxalı 230,9 milyon dollar təşkil edib. Yəni son iki ildə idxal 2 dəfəyədək azalıb. İdxalın azalması isə o deməkdir ki, aksizlərdə nəzərdə tutulan artım o həddə olmalıdır ki, azalan həcmə büdcə proqnozuna əməl oluna bilsin.

Aksizlərin artırılması üçün irəli sürülən daxili istehsalı qorumaq arqumentinə gəlincə, hazırda Azərbaycanda yerli istehsal siqaretə olan tələbatın 16-17 faizini təmin etmək gücündədir. Başqa sözlə desək, ölkədə 1 il ərzində istehlak olunan 10 milyard ədəd siqaretin yalnız 1,6 milyardı daxildə istehsal olunur. Bu istehsalın əhəmiyyətli hissəsi də xaricdən gətirilən xammal hesabındadır.

kan verəcək. Milli Məclisin üzvü, ölkədə siqaretin əsas istehsalçısı olan "European Tobacco Baku"nın rəhbəri Rüfət Quliyevin dediyinə görə, bu həcm daxili istehsalın tələbatı 60-65 faizədək təmin etməsinə imkan verəcək. Yeri gəlmişkən, Azərbaycanda tələbatı yerli istehsal hesabına təmin etmək üçün istehsal gücünün də artırılmasına ciddi ehtiyac var. Belə ki, müasir istehsal texnologiyasına malik "European Tobacco Baku" daxili tələbatın ən yaxşı halda 20 faizini təmin edə bilər. Bu məsələ dövlət başçısı tərəfindən də vurğulanıb: "Biz daxili bazarı təmin etmək və xüsusilə xarici bazarlara çıxmaq üçün tezliklə Azərbaycanda siqaret istehsalını inkişaf etdirməliyik. Mövcud siqaret fabriklərinin gücü artırılmalıdır. Bizdə o qədər də çox siqaret fabriki yoxdur. Hesab edirəm ki, yeni və ən müasir texnologiyalarla təchiz edilmiş siqaret fabrikləri də yaradılmalıdır."

Dövlət başçısı eyni zamanda yerli istehsalın qorunması məqsədilə müəyyən məhsullar üzrə gömrük-idxal rüsumlarının qaldırılmasından da danışdı: "Görəndə ki, biz hansısa məhsulla özümüzü tam 100 faiz təmin edirik, dərhal o məhsula rüsum qalxmalıdır." Bu isə o deməkdir ki, siqaret idxalına tətbiq olunan aksiz vergisinin daxili istehsalı qorumaq üçün artırılması arqumentini, yumşaq desək, qeyri-realdır.

Bu artımdan isə əhalinin bütün təbəqələri əziyyət çəkəcək - baxmayaraq ki, siqaret zəruri tələbat malları siyahısında yoxdur, hazırda demək olar ki, hər bir ailədə ondan istifadə edən var. Bu isə aksizlərin qaldırılması nəticəsində baş verəcək qiymət artımından bütün ölkə əhalisinin zərər çəkəcəyi deməkdir.

□ Dünya SAKİT

"Teliasonera" ilin sonunadək Azərbaycanı tərk edəcək

"Azercell Telekom" MMC-nin səhmdarı olan "Teliasonera Holding BV" bu ilin sonunadək Azərbaycan bazarını tərk etməyi planlaşdırır.

APA xəbər verir ki, bu barədə "Turkcell" şirkətinin baş icraçı direktoru Kaan Terzioğlu bildirib.

Onun sözlərinə görə, "Teliasonera Holding BV"-nin Avrasiya regionundakı aktivlərini idarə edən "Fintur Holding BV" şirkətinin Azərbaycan, Qazaxıstan, Gürcüstan və Moldova bazarlarını tərk etməsi prosesi davam edir və prosesin ilin sonunadək başa çatdırılması nəzərdə tutulub.

Nizamnamə kapitalı 538 mln. dollar olan "Fintur Holding BV"-nin səhmlərinin 41,45%-i "Turkcell" şirkətinə, 58,55%-i isə "Teliasonera" holdinginə məxsusdur.

Qeyd edək ki, "Teliasonera Holding BV"-nin Avrasiya regionundakı aktivləri "Fintur Holdings" tərəfindən idarə olunur. Söhbət "Azercell" (Azərbaycan), "Gecell" (Gürcüstan), "KCell" (Qazaxıstan), "MoldCell" (Moldova) kimi aktivlərdən gedir.

"İdeal-V" şirkətinin vəzifəli şəxslərinin məhkəməsi başladı

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində vətəndaşlara qarşı dələduzluq etməkdə təqsirləndirilən tikinti şirkətinin vəzifəli şəxsləri - 52 yaşlı Çingiz Məmmədov və 53 yaşlı İsa Məmmədovun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib. Virtualaz.org saytının xəbərinə görə, prosesə hakim Əhməd Quliyev sədrlik edib. Prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Cinayət işi üzrə 16 nəfər zərərçəkmiş var. Məhkəmə prosesi noyabrın 3-ə təyin edilib.

Qeyd edək ki, hər iki şəxs "İdeal-V" tikinti şirkətinin vəzifəli şəxsləridir. Onlar barəsində Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində cinayət işi açılmışdı. Baş Prokurorluğun məlumatına görə, istintaq zamanı şirkətin direktoru Çingiz Məmmədovun həmin vəzifədə işləyərkən şirkətin təsisçisi və faktiki rəhbəri İsa Məmmədovla qabaqcadan əlbir olub cinayət əlaqəsinə girərək qulluq mövqeyindən istifadə edib rəsmi sənədlərə bilə-bilə yalan məlumatlar daxil ediblər. Onlar cəmiyyət tərəfindən Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, D.Əliyeva küçəsi 717-ci məhəllədə inşa olunmuş çoxmərtəbəli yaşayış binasında mənzilləri təkrarən ayrı-ayrı şəxslərə sataraq 3 milyon 206 min 310 manat məbləğində özgə əmlakını aldatma və etibardan sui-istifadə etməklə ələ keçirmələri müəyyən edilib. Çingiz və İsa Məmmədovlar Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq), 308.2 (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri təqsirləndirilən şəxslərin qismində cəlb olunmaqla vətəndaşlara vurulmuş ziyanın ödənilməsi barədə dəfələrlə xəbərdarlıq edilmələrinə baxmayaraq, bundan yayındıqlarından barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Sürücülərin sükan arxasında ikən diqqəti yayındıracaq söhbətdə iştirak etməsi ilə bağlı Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədovun verdiyi açıqlama artıq 10 gündür ki, mətbuatın gündəmindən düşmür. Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin şöbə rəisi, polkovnik Kamran Əliyev də bu barədə dəfələrlə mətbuata açıqlama versə də, bu cür cərimələrin tətbiq olunub-olunmayacağı məsələsinə nöqtə qoyulmayıb.

"Yeni Müsavat" qəzeti olaraq hər iki polkovniklə danışdı, müzakirələrə son qoymağa çalışdıq.

DYP-nin şöbə rəisi, polkovnik Kamran Əliyev qəzetimizə açıqlamasında əksər fikirlərin mətbuatda təhrif olunduğunu vurğuladı: "Vaqif müəllimin fikirləri mətbuatda təhrif olunaraq verilib. Su içmək, pəncərəni endirib musiqinin səsinə vermək və sair tövsiyə xarakterli mürciətlər olub. Sadəcə, jurnalist təxəyyülünün məhsuludur ki, onu hansısa formada qanunvericilik kimi qələmə verib və buna görə cərimənin olmasını bildirib. Qanunvericilikdə nəqliyyat vasitələrinin istismar qaydalarında göstərilir ki, sürücü nəqliyyat vasitəsinə idarə edərkən diqqətinin yayınmasına səbəb olan söhbətdə iştirak etməməlidir. Burada ən çox müzakirəyə çıxarılan odur ki, yol polisi bunu necə müəyyən edəcək? Bu məsələlər bir qədər şifəlidir, bir az da sosial şəbəkələrdə hər kəs bir fikir söyləyir. Hamı onun üzərində dayanır ki, danışmaq olmaz. Burada söhbət diqqətin yayınmasından gedir. Qəzaların 60-70 faizi diqqətin yayınması səbəbindən baş verir. Bu qanunun həyatda tətbiq edilməsi yalnız yol-nəqliyyat hadisəsi zamanı mümkündür. Maddi zərər nəticələnən bir yol qəzası baş versə, sürücü öz ifadəsində bildirir ki, söhbət edirdim, diqqətim yayınmışdı və ya maşının arxa oturacağından nə isə götürəndə diqqətim yayındı və gedib qabaqdakı və ya yandakı maşına çırpıldım. Bu halda həmin maddə tət-

biq oluna bilər".

K.Əliyevin sözlərinə görə, bunu sükan arxasında danışmağın qadağan olunması kimi təqdim etmək yanlışdır: "Heç bir qanunvericilikdə belə bir hal yoxdur ki, ya sürücüləri, ya da səmşişinləri konkret olaraq danışmağa görə məsuliyyətə cəlb edəsinlər. Hər kəs qanunu açıb baxa bilər. Bu məqam "İnzibati Xətalər haqqında" Qanunda da var, "Yol Hərəkəti Qaydaları haqqında" Qanunda da var. Hər kəs rahatlıqla internet resurslarından istifadə edib dəqiqliyi ilə qanunu oxuya bilər".

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov isə "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında 10 gündür davam edən müzakirələrin səbəbindən danışdı: "Bu söhbət oktyabrın 16-dan bu yana davam edir, hər dəfə də bu söhbətə ya ekspert, ya da hörmətli polkovnik Kamran Əliyev və ya mənim tərəfindən nöqtə qoyulur, lakin hələ də bu söhbət davam edir. Oktyabrın 6-da bir xanım jurnalist zəng edib, sükan arxasında ikən Nizami rayonunda, Bəhrüz Nuriyev küçəsində yol polisi tərəfindən saxlanıldığını və bununla əlaqədar cəzalandırıldığını söylədi. Eyni zamanda bunun qanunvericilikdə olub-olmaması sualını verdi. Mən də dedim ki, bəli, sükan arxasında ikən idarəetmədən diqqətin yayınması inzibati xəta tərkibi yaradır və bunu edənlər cəzalandırılır. Bu açıqlamam

Sükan arxasında danışın, amma...

DYP rəsmiləri jurnalistləri informasiya hazırlayanda diqqətli olmağa çağırırdılar

mətbuatda gedəndən sonra adət-üzrə başqa jurnalistlər də öz saytlarında bunu yerləşdirdilər. Daha sonra sual ortaya çıxır ki, bəs diqqətin yayınmasını yol polisi necə təyin edir? Mən də cavab vermişəm ki, bu, vizual baxışla aşkarlanır. Lakin vizual baxışla aşkarlansa da, sübutedicilərlə faktlar olmalıdır ki, sürücüyə protokol

yazılsın. Bu günə qədər praktika-da bu ölkədə heç bir sürücüyə və ya səmşişinə bu maddə ilə inzibati protokol yazılmayıb. Bu sözümdən sonra artıq bir çox saytlar müxtəlif başlıqlarla materiallar yaymağa başladılar. Mən 15 ildir ki, sizin aranızdayam, özüm də polkovnikəm, necə ola bilər ki, mən belə bir səhvə yola verərəm?"

V.Əsədovun sözlərinə görə, bu, artıq dördüncü belə faktdır ki, mətbuatda sensasiya yaranır: "Birincisi, sürücünün ayağında çəkələklə avtomobili idarə etməsi idi. Biz tövsiyə etmişdik ki, buna yol verməyin, sensasiya yarandı. İkincisi, azyaşlı uşaqların nəqliyyat vasitələrində daşınarkən xüsusi oturacaqlardan istifa-

də etməsi... Biz dedik ki, ön oturacaqda ondan istifadə mütləqdir, arxa oturacaqda isə olması tövsiyə olunur. Bunu da sensasiyaya çevirdilər. Üçüncüsü, xüsusi komplektləşdirilmiş dərman qutusunun və yağınsöndürən balonların nəqliyyat vasitəsində olmasının zəruriliyindən danışmışdım. Qanunda bu tələb edilirdi. Onu da yazdular ki, kimsə dərman qutusu idxal edib və ya yağınsöndürən balon idxal edib, onu satmağa çalışırlar. Dördüncüsü, səmşişlərin təhlükəsizlik kəmərinin istifadəsinin vacibliyindən danışdıq ki, bunu etməyeni 30 manat cərimə gözləyir. Bunu da sosial şəbəkələrdə qalmaqal mövzusunda çevirdilər. Bu beşinci faktdır ki, həm mətbuatımızın güclü olmasını göstərir. Həm də senzura olmadan hər kəsin öz bildiyi kimi informasiya verməsinin şahidi olduq. Media və sosial şəbəkələrdən düzgün, məqsədyönlü istifadə edilməlidir. Təəssüf ki, sərbəstlik olduğundan bəzələrinin məqsədli, qərəzli, və ya bilmədən informasiya yaymaq istəyi şayiələrin yayılmasına gətirib çıxardı. Medianın ortaya qitliyi olduğundan bunu mövzu atıb iki polkovnik üz-üzə qoyurlar".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Nəqliyyatda qocalara yer verməyin" - İngilis alimin məsləhətinə reaksiyalar

Adil Qeybullayev: "İngilislərin o yaşlarda sağlamlıq göstəriciləri azərbaycanlılara nisbətən çox yaxşı olur"

Britaniyalı alimlər maraqlı bir təklif irəli sürüblər. Oksford Universitetindəki bir professor yaşlı adamların ayaqüstə qalmalarının onlara yaxşı təsir edəcəyini deyib. Alim iddia edib ki, müəyyən yaşdan sonra insanların daha çox fiziki hərəkətdə olmaları onların səhhəti üçün daha faydalıdır. Buna görə də yaşlı insanlara yer verməklə biz onların sağlamlığına ciddi ziyan vurmuş oluruq.

Azərbaycanda isə durum bir qədər fərqlidir. Gənclərdən kimsə yaşlılara yer verməyə, qınaq obyektinə çevrilir. Hətta buna görə tez-tez yaşlı nəslin nümayəndələri ilə gənclər arasında mübahisələr də yaranır. Ümumiyyətlə, bu məsələ Azərbaycan mentalitetinə xas bir xüsusiyyətdir ki, uşaqlara özlərini dərk etməyə başladığı vaxtdan başlayaraq, istər ictimai nəqliyyatda, istər metroda, istərsə də digər yerlərdə yaşlılara hər zaman yer verməyin, onlara hörmət etməyin vacib bir addım olduğunu öyrədirik. Ancaq çox zaman şahidi oluruq ki, gənclər yaşlılara, hətta hamilə qadınlara belə yer vermirlər, onları görməzlikdən gəlirlər. Bir çox hallarda da bəzən hansısa yaşlı bir qadın avtobusa minir və gənc bir qızı ayağa qaldırıb özünü oturmaq üçün yerini tərk edir. Gənclər isə bəzən bu addımı düzgün qarşılamırlar. Gənclər bəzən yaşlılara yer verərkən onlara "sağ ol" belə deyilməyindən gileylənirlər. Ancaq yaşlılar da düşün-

məlidir ki, hansısa gəncin qalxıb yer verməməsi onun səhhətindəki problemlə də bağlı ola bilər. Şahidi olduğumuz bir hadisə də bunu deməyə əsas verir. Metroda qatara minən yaşlı bir qadın gənc oğlanın ona yer vermədiyini görürək deyinməyə başladı. Bir neçə stansiya keçdikdən sonra yaşlı qadın oturarsa da, hələ də deyinməyə, gəncləri "mədəniyyətsiz" adlandırmağa davam edirdi. Bu zaman ona yer verməyən gənc oğlan yanındakı dərman dolu torbanı ortasına ataraq "sənə yer verməməyimin səbəbi bu dərmanlardır, xəstəyəm, yenəcə əməliyyat olunmuşam. Ayaq üstə dura bilmirəm" deyərək əsəbi şəkildə bağırması oldu. Düzdür, yaşlı qadın hələ də deyinməyə davam edirdi. Amma bu dəfə qatarda olan insanlar gənci yox, artıq yaşlı qadını qınamağa başlamışdı.

Düzdür, yaşlılara yer verməyən gənclərin heç də hamısı xəstə olduqları və ya hansısa prob-

lemləri olduqları üçün oturmurlar. Bunu çoxu "mən də 20 qəpik ödəyib yol gedirəm, niyə durmalıyam" kimi düşüncələrlə də izah edirlər. Bir sözlə, yaşlılar da, gənclər də bir-birinə qarşı anlayışlı davranmalıdır.

Yaşlıların ayaq üstə qalmalarının onların sağlamlığı üçün xeyirli olmasını göləncə isə tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev ingilislərin o yaşlarda sağlamlıq göstəricilərinin azərbaycanlılara nisbətən çox yaxşı

olduğunu dedi: "Biz birinci növbədə sağlamlıq göstəricilərini əsas götürməliyik. Ola bilər ki, cavan bir adamın ələ bir xəstəliyi olsun ki, onun ayaq üstə durması çətin və hökmən olmalıdır. Ola bilər ki, yaşlı bir adamın ələ görkəmi olsun ki, onun oturmağa ehtiyacı olmasın. Bu məsələ fərdi olmalıdır. Amma mən hesab edirəm ki, yaşlılara hörmət milli xüsusiyyətdir. Bunu qoruyub saxlamaq lazımdır. Biz yaşlı insanların hörmətini saxlayırıqsa, eyni

zaman onlara yer veririksə, bu, əslində pis hal deyil. Əlbəttə, cəmiyyət bundan uduzursa, mənafeələrə ziyan dəymirsə, cəmiyyətin inkişafını ləngitmirsə, mən bu cür məsələlərdə adət-ənənələri saxlamağın tərəfdarıyam. Amma o adət-ənənələr ki, cəmiyyətin inkişafına zərbə vurur, düşünürəm ki, həmin adət-ənənələr dünyanın inkişaf modelinə uyğunlaşsa, daha yaxşı olar. İstənilən 18-20 yaşlı insanın başının üstündə 70 yaşlı adam dayanıbsa, ona yer verməyi normal hesab edirik. İngilislərin o yaşlarda sağlamlıq göstəriciləri çox yaxşı olur. Onlar idmanla məşğul olur, özlərinə diqqət edir. Amma bizim millət tənəbeldir, idmanla məşğul olmur, bizdə kütləvi idman yoxdur, çox qida qəbul edirik, az hərəkət edirik. Ona görə də orqanizm sıradan çıxır. Bəzən görürsən ki, 50 yaşında bir qadıncıq, pilləkənləri düşürək eməliyyatına ehtiyac duyur. Mən düşünürəm ki, biz həyat tərziimizi dəyişməliyik".

□ Günel MANAFLI

DIQQƏT! 2011-ci ildən bütün Beynəlxalq Bal Sərgilərinin qalibi "Darı Tyan Şana" (Qırğızıstan) şirkətinin bal və müalicəvi bal məhsulları Bakıda!

Atbaş balı (Ağ bal)

Esparset balı (monoflor)

İssık kul balı

Karkıra balı

Uzgen balı

Mumiya

Jensen balı

Şan Balı

Arı südü.

Şirkətin məhsulları yarmarka və bazarlarda satılır. Məhsulları bu ünvandan ala bilərsiniz: Neftçi Qurban küçəsi-119. (Bayıl Doğum evinin yanı) Əlaqə telefonu: (012) 49123-82; (051) 922-15-71

Cümə söhbətləri
Bismilləh-Rahmə-nir-Rahim!
 Məhərrəm-səfər əy-yamını yaşayırıq. Dünyanın ən müxtəlif yerlərində Hüseyin (ə) əzadları, inancılı insanlar bu mübarək məktəbin - Aşura məktəbinin yaşanması üçün səy göstərirlər.

Aşuradan sonrakı günlər, qəm karvanının müsibətlər yaşadığı bir dönmə olaraq səciyyəlidir. Həzrət Peyğəmbərin (s) əziz nəslinin nümayəndələri Kərbəladə qətlə yetirilir, onların ailələri, övladları əsir götürülür. Və bu müsibət karvanının, İmam Səccad (ə) və Həzrət Zeynəb (s.ə.) karvanı ilə həmahəng olaraq, zəmanəmizdə mömin və möminələr o zaman yaşanan çətinliklərə, səhnələrlə ruhi həmahənglik yaradır və qəlblərində yaşadırlar.

Kərbəla - yalnız tarixi fenomen deyil

O zaman bu əzadlıqların, xatırlamaların mühümlüyü, gərək faydalılığı var ki, insan Aşuraya bir tarixi məsələ kimi baxmasın, Əba Əbdillahi (İmam Hüseyin (ə)) hərəkətinə bir tarixi hərəkət kimi baxmasın. Aşura günündən sonra baş verən səhnələrə də yalnız bir tarixi səhnələr kimi baxmasın. Əslində hər zaman yaşanan bir vücuti fenomen kimi baxmaq lazımdır bunlara. Hər zaman mövcud olan, hərəkətdə olan, hər zaman insanlığın vəziyyətində zülm tərəfinin, zülm edən tərəfin, zülmə məruz qalan tərəfin, biganələr, laqeydlər, vəcizlər tərəfinin də olmasını yada salan, diri olan bir vücuti fenomenidir Aşura.

Çox olub bəşərin tarixində müxtəlif olaylar. İnsan ölümü ilə qurtaran, bəşəri faciələrlə yekunlaşan məsələlər tarixdə az olmayıb. Amma Kərbəla vəqiesinin, Aşuranın bunlardan fərqi odur ki, bu, yalnız bir tarixi fakt olaraq qalmır. Bu, bir ibrətdir. Daimi, vücuti bir ibrət məktəbidir.

Günümüzədə də Aşura karvanı hərəkətdədir. Kimlərsə bu karvana "ləbbeyk" - "hazırım çağırışına" deyir, kimlərsə bu karvanın ziddinə çıxır, kimlərsə bu karvana laqeyd qalır, kimlərsə bu karvanı heç görmür...

Vaxt var idi, lənətlilik yezidlər, ibn ziyadlar elə bildirdilər ki, cinayətləri gizli qalacaq, ört-basdır olunacaq. Amma 1400 ildir bu vəqie nəinki yaşadı, hətta ildən-ildən anlanması dərinləşir və genişlənir. Bu gün artıq nəinki ənənəvi müsəlman toplumlarında, hətta yeni-yeni məkanlarda Hüseyin (ə) eşqi yaşanır. Bu gün Londonun Hayd-parkında əzadlıq məclisləri keçirilir. Arzuları gözlərində qaldı zalımların...

Dediyimiz kimi, Aşura dərsləri yalnızca bir tarixi hadisə deyil,

Qloballaşan əxlaqla qloballaşan zülmə qarşı

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

mişlər onlar?! Buna görəmi bala-ca Ruqəyyənin ayaqlarını tikanlar yaralamışdır əsir karvanını şəhər-bəşəhər gəzdirdəndə?!

Biz dəfələrlə vurğulamışıq ki, Aşuranın əsas hədəfi - müsəlman ümmətini biganəlikdən, durğunluqdan, biveclikdən çıxarmaq idi. Və bu haldan çıxarmaq neçə əsr bundan öncəki işlərə aid deyil. Bu, günümüzə aid olan bir məsələdir. Günümüzə bağlı laqeydlərdən, təfəvütsüzlükdən çıxmağa çağırır bizi Aşuranın əbədi təbii. Və o Hüseyin (ə) məclisləri ki, orada ümmətin dərzi-səri xatırlanmaya, Fələstin dərzi, Qüds dərzi, Qarabağ dərzi yaşanmaya, Şuşanın viran olmuş məscidi yad edilməyə, bu zülmərlər anlanmaya və dualarla həmin dərzi-sərlərlə həmahənglik olmaya - Hüseyindən (ə) deyil bu məclislər. Belə durumda olan insanın Aşuradan, Kərbəladan xəbəri yoxdur.

Aşura məktəbi - çoxməvzulu, çoxrəngli, çoxçaları bir məktəbdir. Hər nə baxımdan istəsə, insan bundan bəhrələyə bilər. Amma Aşurada ən çox öyrənilməli olan mövzulardan biri - müsəlmanın digər müsəlman qarşısında məsuliyyəti məsələsidir.

İnsan qətlə statistikaya çevrildə...

Qəddarlıq, zülmkarlıq - bəşəriyyət tarixində qara xətlə keçən bir mövzudur. Bəzi rəqəmlərə nəzər salaraq, 19-cu əsrdə ümumi götürsək, 3 milyard insan yaşayıb. Mühəribələrdə və digər zorakılıqlar nəticəsində 35 milyon insan ölüb həmin əsrdə. 20-ci əsrdə yaşayan 3 nəslə üst-üstə toplasaq, 10 milyard adam yaşamışdır. Müxtəlif hesablamalara görə, bunlardan 150-200 milyonu bəynəlxalq və vətəndaş müharibələrində, repressiyalar, qətləmlər nəticəsində ölmüşdür. Təsəvvür edirsinizmi, 200 milyon insan! Bəşəriyyətin arsenalında artıq 200 milyon insanı tələf etmək potensialı varmı?!

21-ci əsr də, təəssüflər olsun ki, bu sıradan istisna olmadı.

Dünyanın bir çox digər yerlərində insan ölümü adılmiş və quru statistik rəqəmə çevrilmişdir. İş o yerə çatmışdır ki, dünya hegemonluğuna iddialı qüvvələr nəinki bu tendensiyanın qarşısını almaqda maraqlı görünmür, hətta humanitar fəlakət keçirən Fələstinin blokada alınmasını da dəstəkləyir. Bundan böyük dərd ola bilərmiz?!

Öncəki bəhslərdə toxunduq ki, Həzrət Peyğəmbər (s) İmam Hüseyin (ə) körpə vaxtında İBunu mənə Allah əmr etmişdir» deyərək, ona xüsusi münasibət təzahür edirdi. Həzrət Peyğəmbər (s) İmam Hüseyin (ə) pak vücudunun şəmşir və qılıncları zər-bətləyəcək yerlərini öpərək, ağlayır və ümməti gələcək zülmə qarşı ayıldırırdı. Və eləcə də Rəsuli-Əkrəm (s) ümmətin başına gə-

İmam Cəfər Sadiq (ə) buyurur: "Qiyamət günü Allaha ən uzaq insanlar - qəddarlar olacaq".

Həzrət Əli (ə) buyurur: "Kim qəddarlıq etsə - sındırılsın. Digər hədisdə İmam Əlidən (ə) nəql edilir: İkim qəddarlıq etsə, Allah onu xar edib alçaltdı".

Bu, bir Əli (ə) müjdəsidir. Bir gün gələcək, qəddar öz qəddarlığının əvəzini görəcekdir. Yetişəcək ona bu qəddarlığının nəticəsi. Hani fironlar? Haradadır bir sözü ilə minlərin həyatına son qoyan, nəticədə özünə əbədi cəhənnəm qazanan vücuti uğursuzlar?! Nəinki Qiyamət haqq-hesabı onlar üçün qaçılmazdır, bir çoxlarının dünyadaykən aqibəti göz önündə olur, ibrət mövzusu olur ətrafdakıların üçün.

Başqa bir hədisdə Həzrət Əli (ə) buyurur: "Allahın bəndələrinə

İdr. Həzrət Əli (ə) Həsəneyinə (İmam Həsənə (ə) və İmam Hüseyinə (ə)) xitabən buyurur: "Haqqı deyən və savab üçün iş görən, zalıma düşmən və məzluma dost olun".

Dinimiz zülm etməkdən çəkindirir və məzlumun dualarının təsirilliyi barədə xəbərdar edir. **Həzrət Əli (ə) buyurur:** "Oxların ən təsirli - məzlumun duasıdır".

İslam Peyğəmbəri (s) buyurur: "Hərçənd kafir olsa belə, məzlumun duasından qorxun. Çünki, məzlumun duasına heç nə mane olmaz".

Mübarək İslam məntiqində dinsizin, kafirin belə haqqına təcavüz etmək - yolverilməzdir. Hər bir şəxsin, hətta hər bir məxluqun haqqı var və İslam dini bunları müqəddəs sayır və pozulmasını mümkünə elan edir.

qarşı qəddarlıqdan çəkin. Çünki, Allah qəddarlıq yolunu tutan hər kəsi sındırır".

Zülm etməyin aqibəti

Zülmkarlıq mövzusu ilə bağlı da dinimizin ciddi xəbərdarlıqları vardır. Əziz İslam Peyğəmbəri (s) buyurur: "Zülm etməkdən çəkinin ki, zülm - Qiyamət gününün zülmətlərindəndir".

Həzrət Əlidən (ə) nəql edilir: "Zülmkarlıq - ən murdar alçaqlıqdır".

Digər yerdə İmam Əli (ə) buyurur: "Zülmədən ehtiyatlı ol ki, zülm edən hər bir şəxsin taleyi xoşagəlməz oldu".

Dinimiz hər zaman insanı zülmədən, ədalətsizlikdən çəkindirmişdir. Dinimizin nəzərində hər bir şey ki, öz yerində deyil - zülmüdür. Buraya şəxsin özünə etdiyi zümlər, o cümlədən, vacib əməlləri tərk etməsi, günah işlərə qol qoyması da aiddir. Amma digərində, xüsusilə də müdafiəsiz insana edilən zülmün dinimizin nəzərində misli-bərabəri yoxdur. Həzrət Əli (ə) buyurur: "Zəifə zülm etmə - zülmün ən murdar növüdür".

Zülm bəhsi o dərəcədə ciddidir ki, nəinki zalımın özü və ona yardım edən, hətta onun zülmünə razı olan da İlahi məsuliyyət daşıyır. İmam Cəfər Sadiqdən (ə) nəql edilir: "Zalım, onun köməkçisi və onun zülmünə razı olan şəxslərin hər üçü zülmə şərikidir".

Burada zülmün şəraitinin ən mühüm amillərindən biri təqdim edilir: zalıma dəstək verən olmasa idi, hərəkət və sükutla, əməllə və daxili süstlüklə zülmə razı olan insanlar olmasaydı, zalım öz zülmünü edə bilməzdi. **İmam Sadiqdən (ə) nəql edilir:** "Əgər Bəni-Üməyyə yazı yazdırmağa, ordularında vuruşmağa və yığıncaqlarına qatılmağa adam tapmasaydı, heç vaxt bizi öz haqqımızdan məhrum edə bilməzdilər".

Haqqı demək

Mübarək İslam məntiqində insan hər zaman haqqı deməlidir, hər bir vəziyyətdə məzlumun yanında və zalımın qarşısında olma-

Qardaşlıq məsuliyyəti ilə bağlı da dinimizin mübarək tövsiyələri vardır. İmam Müəmməd Baqirdən (ə) nəql edilir: "Mömin, möminin doğma qardaşdır".

İmam Cəfər Sadiqdən (ə) nəql edilir: "Mömin, möminin qardaşdır. Eynilə kafir bədən kimidirlər. Onun bir üzvü ağrıyanda digər üzvləri də həmin ağrını hiss edirlər. Onların ruhanlı bir ruhdandır".

Bədənin bir üzvü ağrıyanda, insanın bütün cismi bu ağrını hiss edir. Eləcə də, ümmətin bir üzvü zülm gördükdə, digərləri bu zülmə qarşı səslərini ucaltmalı, həmrəyliklərini bildirməlidirlər. Necə ola bilər ki, Fələstində uşaqlar ac-susuz qalsın, Qarabağ, Zəngəzur qaçqınları, Kəşmir insanları, Myanma məzlumları olmasın müsibət çəksin, müsəlman isə qəlbində bir narahatlıq keçirməsin, bir dərzi şərik olma hissi onun qəlbində keçməsin?! Necə ola bilər insan bu ağrını yaşamasın, laqeyd olsun?!

Duayla, qəlblə, niyyətlə bu dərziyə yanından olmaq gərəkdir. Müasir dünyada hər şey qloballaşır. Yaxşı şeylərlə yanaşı, pis şeylər də qloballaşma prosesinin ünsürünə çevrilir. O cümlədən zülm də, zalımlıq da qloballaşır. Və bu qloballaşan zülmün qarşısına qloballaşan əxlaqla, qloballaşan mənəviyyatla çıxmaq lazımdır. Allah hamımıza bu mövzulardan dərzi edib yaşatmaq tofiqatını nəşib etsin!

Allahım, bizləri haqqı tanıyan və haqla olanlardan, zülmü qəbul etməyənlərdən, qəlbləri rəhimli və həssas olanlardan, ümmətin, millətin, bəşəriyyətin dərziyə şərik olanlardan, haqqı imanı yadsadanlardan qərar ver!

Allahım, bizləri İmam Hüseyin (ə) əzadlarından qərar ver!

Allahım, cəmi iman əhlinin Həzrət Peyğəmbər (s) və Əhli-Beytinin (ə) yolunu gedənlərdən olmasını nəşib et!

Allahım, qəsb olunmuş torpaqların, ibadətqahların tezliklə qəsbədən qurtulmasını, 12-ci İmam - Həzrət Mehdi Sahib əz-Zamanın (ə.f.) tezliklə zühür etməsinə nəşib et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 222 (6836) 27 oktyabr 2017

Meymun şelfi çəkmək istəyən qadının telefonunu əlindən aldı

Çinin Xaynan adasındakı Xaykou şəhərində zooparkdakı meymun ziyarətçinin telefonunu "oğurlayıb". Bu barədə UPI xəbər verib. Qadın Xaynan vəhşi flora və fauna tropik bağında meymunun qabağında dayanıb şelfi etmək istəyəndə meymun onun əlindən telefonu oğurlayıb. Sahibəsi isə telefonu əlindən verməyib və iki əllə telefonu özünə tərəf dartıb. Uzun çəkməyən çəkişmə mübarizəsindən sonra qadın telefonu geri ala bilib.

2015-ci ildə xəbər verilmişdi ki, Britaniyanın Blek-pul şəhərində oranqutanlar videokameradan istifadə etməyi və şelfi çəkdirməyi öyrəniblər.

Televizora ən çox baxan millət məlum oldu

İngiltərənin "Daily Mail" internet portalının məlumatına əsasən, Bolqarıstan əhalisinin 43 faizi hər gün televizor qabağında orta hesabla üç saat vaxt keçirir. Bu rəqəm Avropada televizordan asılı adamların ən çox məhəl Bolqarıstanda olduğunu sübut edir.

Lenta.ru saytının xəbərinə görə, araşdırma "European Social Survey" təşkilatı tərəfindən Avropanın 30 ölkəsində aparılıb. Bolqarıstandan sonra ikinci yerdə Böyük Britaniya, üçüncü yerdə isə İrlandiyadır. Avropada televizordan asılı olan adamların orta sayı 21 faizə bərabərdir.

Alimlərin son araşdırmasına görə, hər gün televizora altı saat baxan adamların ömrü 5 il azalır.

Tutuquşu ər xəyanətini ifşa etdi

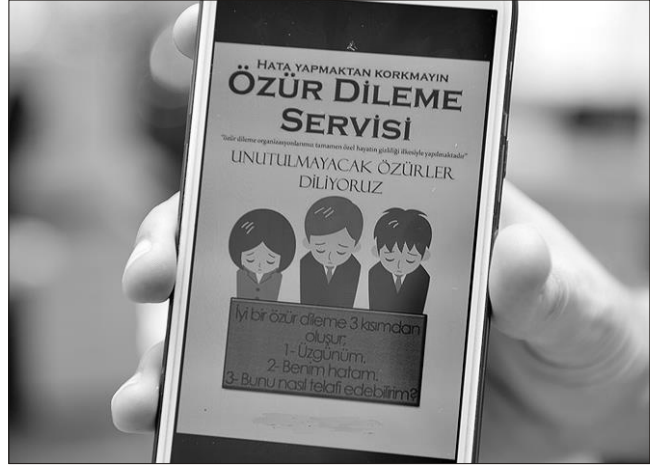
Küveytdə bir qadın ərinin ona evdəki qulluqçu ilə xəyanət etdiyini tutuquşunun köməyi ilə öyrənib. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, adı açıqlanmayan qadın tutuquşundan intim münasibət zamanı deyilən ifadələri eşidib. Əri ona heç vaxt belə sözlər demədiyi üçün o da bu məsələdə xəyanət izi olduğundan şübhələnib. Evinə qulluqçudan başqa qadın girmədiyi üçün də şübhəsinin hədəfi həmin qadın olub. Küveytdə ər-arvad xəyanəti cinayət sayılır. Odur ki, tutuquşunun sözləri hüquq-mühafizə orqanları üçün ip ucu kimi istifadə edə bilməyiblər. Son nəticədə kişi həbs cəzasından qurtulub.

zə orqanları üçün ip ucu kimi istifadə edə bilməyiblər. Son nəticədə kişi həbs cəzasından qurtulub.

Bu servis kəsənlərin əvəzinə üzr istəyir

Türkiyənin Əskişəhər şəhərində aralarında həkim, mühəndis və məmurların da yer aldığı bir könüllü qrupun sosial media vasitəsilə qurduğu "Üzr istəmə servisi"ni 4 ayda 10 min Özür Dileme Servisinə 4 ayda 10 min nəfər müraciət edərək, dəstək istəyib. Xidmət tamamilə pulsuzdur. Burada məqsəd isə arasında küskünlük olan insanları barışdırmaqdan ibarətdir. Sistem necə işlədiyinə gəlincə, facebook, instagram və twitter kimi sosial şəbəkələrdə "Eskişehir Özür Dileme Servisi" başlığı ilə axtarış apararaq servise müraciət etmək mümkündür. Burada yer alan telefon nömrələrinə zəng edənlər isə operatora üzr istəmək istədikləri hadisəni danışır və bunun üsullarını öyrənirlər. Bu servise müraciət edən insanların əvəzinə isə servisin könüllüləri həmin şəxslərə zəng edib, üzr istəyirlər.

Porsuq şotlandın evinə girdi, pişiyin yerini ələ keçirdi

Şotlandiyanın Lin-litpu şəhərində bir porsuq evə girib və evdəki pişiyin yerini tutub. Bu barədə lenta.ru saytı "Huffington Post"ə istinadən xəbər verib. Heyvan evə pişiyin qapısından daxil olub. O, bütün pişik yeməyini yeyib, daha sonra isə pişiyə aid olan hücrədə yerini tutaraq yatıb. Ev sahibləri heyvanlara davranışa dair xidmət idarəsinə zəng ediblər. Hadisə yerinə gələn məmur deyib ki, porsuq yerinin dəyişdirilməsindən o qədər də məmnun görünmür. Üstəlik, onu pişiyə aid mələfəyə bükəndə müqavimət göstərib. Bu vaxt o, arxa qapının açıq olduğunu görüb, ordan qaçıb. Xidmət əməkdaşları deyirlər ki, bu, həmin heyvanlar üçün qeyri-adi davranış sayılır. 2016-cı ildə məlum olmuşdu ki, Amerikanın Florida ştatındakı Delton şəhərində bir dələ qocalar evinə daxil olub və orada bir neçə insanı dişləyib.

QOÇ - Sağlıq durumunuzu nəzərdə saxlayın. Orqanizminizi gümrəhləşdirmaq üçün mümkün tədbirləri həyata keçirin. Bunun üçün ən rahat yol pəhriz saxlamaqdır. Maddi sıxıntılarınız azalmaqdadır.

BUĞA - İş yerində mübahisələriniz gözlənilir. Belə neqativ hallardan yayınmaq üçün davranışlarınızda nəzakətli olun. İndiki məqamda belə şeylər yaramaz. Bütəcənizi sağa-sola səpməyin.

ƏKİZLƏR - Vaxtınızın əsas hissəsini sevgi amilinə həsr edin. İkili görüşlər, maraqlı gəzintilər sizə fərəh gətirəcək. Saat 15-18 arası maliyyə problemlərinizin həlli üçün uğurlu vaxtdır.

XƏRÇƏNG - Bu təqvimin yeganə bürcüsünüz ki, bəxtinizdə səfər və qonaqlıqlar durur. Enerjinizin çoxluğu qarşınızda duran bəzi maneələrin aradan qalxmasına təkan verəcək. Təki səbrli olasınız.

ŞİR - Saat 16-ya qədər ümumi ovqatınızda gərginlik müşahidə olunduğundan əsas gücünüzü istirahətə yönəltməlisiniz. Bu gün sizə soyuq və duzlu qidalar qəbul etmək məsləhət görülmür.

QIZ - Hər mənada səmərəli təqvimdir. Bir tərəfdən perspektivli görüşlər, digər tərəfdən sevinci xəbərlər ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Axşam dostlarınızla birgə gəzintiye çıxın.

TƏRƏZİ - Bürclərin əksəriyyətində olduğu kimi bu gün sizin də səhhətinizdə ağırlıq gözlənilir. Qara ciyərinizlə bağlı problemləriniz mümkündür. Fəaliyyətdə isə çətinliyiniz gözlənilir.

ƏQRƏB - İsgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək üçün olduqca səmərəli gündür. Müzakirələr apardığınız həmsöhbətləriniz sizə xeyirli olan fikirlər söyləyəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.

OXATAN - Səhhətinizlə bağlı bəzi xoşagəlməzlikləri nəzərə almasaq, günün əsas hissəsini rahat şəraitdə başa vura bilərsiniz. Mübahisələrdən uzaq olun. Axşama yaxın önəmli xəbər eşidəcəksiniz.

OĞLAQ - Sağlamlığınızla bağlı çətinliyinizi dəf edə bilsəniz, qarşıya qoyduğunuz planları reallaşdırma biləcəksiniz. Hətta nahardan sonra varlanma ehtimalınız da var.

SUTÖKƏN - Maliyyə problemlərinə görə özünüzü üzməyin. Çünki ulduzların düzümü gün ərzində bu istiqamətdə sevinəcəyinizi bildirir. İkitərəfli əməkdaşlıqdan imtina etməyin.

BALIQLAR - Yeni görüş və danışıqlar üçün uğurlu təqvimdir. Özünüzü təmkinli və dözümlü aparın ki, sövdələşmələrin nəticəsi xeyrinizə olsun. Özünüzü yerli-yersiz tərifləməyin. Sadə olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Dünyada 350 milyon adam depressiyadan əziyyət çəkir

Planetimizin 350 milyondan çox sakini depressiyadan əziyyət çəkir. İnsanı normal yaşayış-ışləmək imkanından məhrum edən bu psixi pozğunluq onu intihara sürükləyir. Bu barədə məlumatı Dünya Səhiyyə Təşkilatı yayıb. Məlumatda bildirilir ki, depressiya adi əhval dəyişmələrindən fərqlənir. O, iki həftə və ya daha çox sürən kədər hissi doğurur və işdə, təhsil müəssisəsində və ya evdə normal fəaliyyətə təsir. DST-nin Psixi sağlamlıq və toksikomania departamentinin direktoru Şekhar Sakson deyib ki, dünyada depressiyanın müalicəsinin bəzi çox effektiv vasitələri var: "Təəssüf ki, depressiyadan əziyyət çəkən şəxslərin yarısından azı, bir çox ölkələrdə isə on faizdən azı tibbi yardım alır".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.